ROMANIA



REVISTA OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

ANUL II, Nr. 2

FEBRUARIE 1937

C U P R I N S U L

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BUCUREŞTI — CALEA VICTORIEI, 88 — TELEFON 4.64.60

ABONAMENTE:

1000 LEI — INSTITUŢII DE STAT ŞI JUDEŢE
500 „ — „ PARTICULARE ŞI COMUNE URBANE
240 „ — COMUNE RURALE ŞI PARTICULARI

COPERTA DUPĂ UN AFIŞ O. N. T. DE *P. GRANT*
ILUSTRAŢII IN CULORI DE *AUREL JIQUIDI*
DESENE IN ALB ŞI NEGRU DE *RADU BOUREANU*



ROMANIA

REVISTA OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
88 CALEA VICTORIEI — TEL. 4.64.60

ANUL II, Nr. 2
FEBRUARIE 1937



POIANA BRAȘOVULUI



PE PIATRA CRAIULUI

INTERPRETAREA PEISAGIULUI ROMÂNESC

Este oare un păcat de neiertat, să preamăreşti frumuseţile, darurile ţării, daruri pe cari creaţia le-a făcut colţului de pământ unde ai răsărit ca o plantă din vechi rădăcini. Bineînţeles că o revistă de turism, trebuie să cuprindă în coloanele ei problema privită pe toate laturile, tocmai ceiace ne străduim să facem. Deci nu ne putem rezuma la o singură interpretare, nu putem fi monocorzi, nu putem face exces de pedanterie technică, ci trebuie să împărţim materialul în aşa chip, încât, clasica cronică a turismului, să discute problemele acute de turism, posibilităţile, lacunele, realizările şi tot materialul informativ, după care se ghidează în fiece sezon, turistul amator, turistul de vocaţie şi sportivul desăvârşit în genurile diferite ale sporturilor albe.



POIANA BRAŞOVULUI

De asemenea, partea literară nu trebue dispreţuită, ea nu se scaldă in vag, fiindcă acest text interpretativ ce secondează imaginile, este o completare foarte preţuită de mulţi — nu putem înfăţişa numai un album fotografic, şi calitatea textului nu ingreunează prezentarea, ci constitue mici poeme explicative ce păcătuesc numai că exaltă frumuseţile pământului românesc. Acest păcat care in publicaţiile apusene de acest gen, este cu fervoare, aproape cu adoraţie practicat. Dacă deschidem revistele germane, cehe, franceze, ungare, vom fi complet edificaţi, şi pledoarea noastră ar constitui numai o slăbiciune, slăbiciunea că atunci când vrem să facem un lucru frumos util şi drept, suntem nevoiţi să ne explicăm.

Iată de pildă în imaginile cari incadrează textul de faţă, modul cu care iarna se desemnează în peisagiul românesc. Ar părea că fotografiile sunt nişte desemne trucate, game de alb predominând in linii şi umbre de guasch. Este virtuozitatea cu care iarna imprimă peisagiului românesc o mie şi una de feţe de caracteristice şi stilizări. Nu suntem cu nimic de lăudat intru aceasta, este un dar de sus şi al intâmplării, dar pentru permanenţa acestei intâmplări ne mândrim şi ne socotim fericiţi.

SPRE PIATRA CRAIULUI



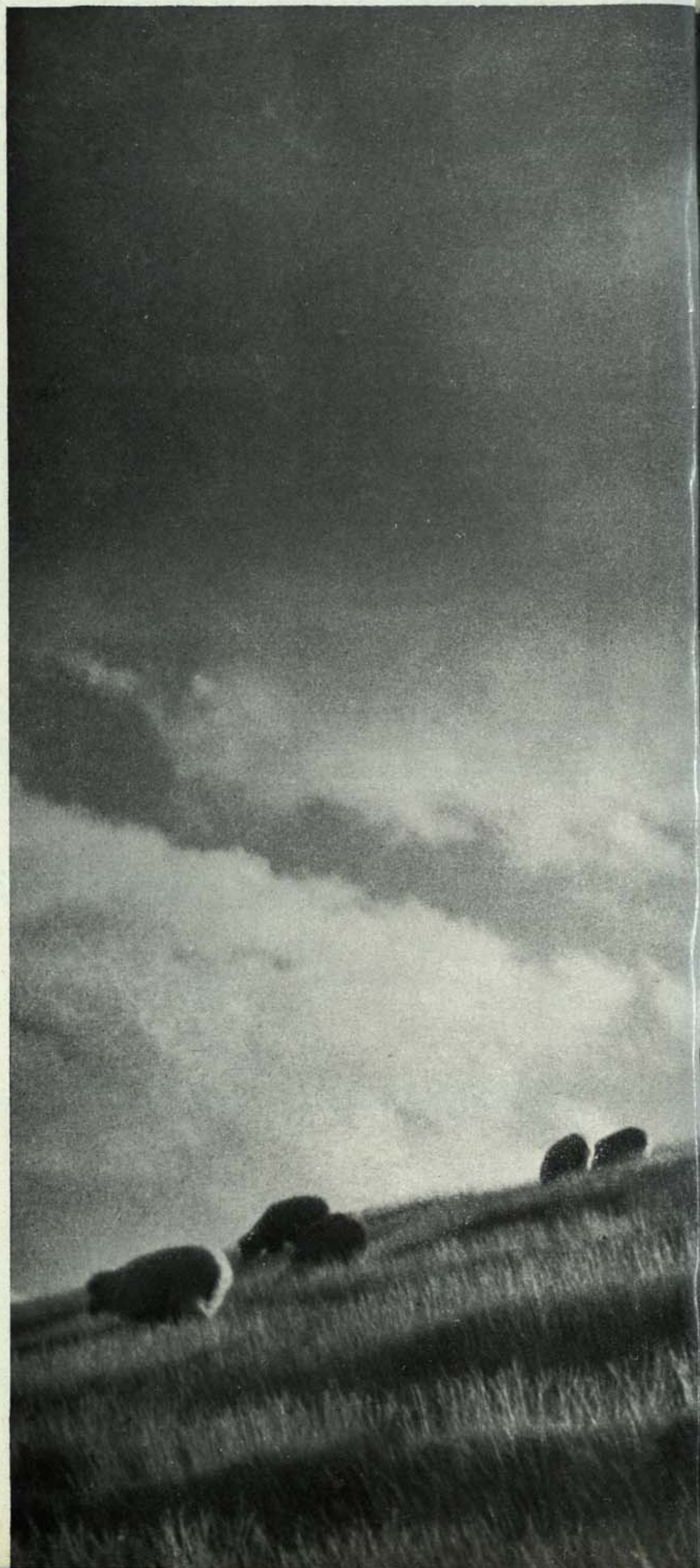
Expoziția-concurs de

Oficiul Național de Turism, a deschis in luna Novembrie până la 15 Decembrie 1936 intâia lui expoziție de fotografii. Țara, a fost adusă de pretutindeni, cu priveliștile și tipurile ei culese de aparatul fotografic. Scopul a fost, ca din aceste fotografii România să iasă mai cunoscută și mai iubită. Fotografia a făcut această mijlocire, fiind dintre toate artele cea mai apropiată de turism. Colțuri necunoscute, îndepărtate de căile obișnuite, pot fi astfel admirate de toți. Este astfel o ispită și o deschidere de drumuri, fiecare imagine necunoscută, deschizând o fereastră către locurile ce le înfățișează. Este cea mai convingătoare și cea mai folosită dintre publicități. Fotografia este memoria locurilor și a oamenilor, luată oriunde cu noi și proaspătă după oricâtă trecere de timp, ca in intâia zi.

De aceea Oficiul Național de Turism, ca să vie in ajutorul artei fotografice românești și ca să primească dela ea tot ajutorul pe care il așteaptă, a hotărit să facă in fiecare an două expoziții, una de toamnă și alta de primăvară, cea dintâi cu rodul drumeției de vară iar cea de a doua cu sporturilor zăpezii. Premii au răsplătit pe cei mai vrednici, deși cel mai de seamă premiu a fost bucuria fiecărui privitor și adevărata sărbătoare a frumuseții țării, aduse de aceste imagini, ca de niște ferestre deschise intr'un loc luminat spre toate orizonturile. Cele mai bune fotografii sunt popularizate atât prin revista și publicațiile noastre, ca in numărul de față, cât și prin albume propiu zise, cu vederi din România. Unele din cele mai bune cărți de propagandă pentru țara noastră, incă atât de puțin cunoscută, au fost in timpul din urmă tocmai asemenea albume.

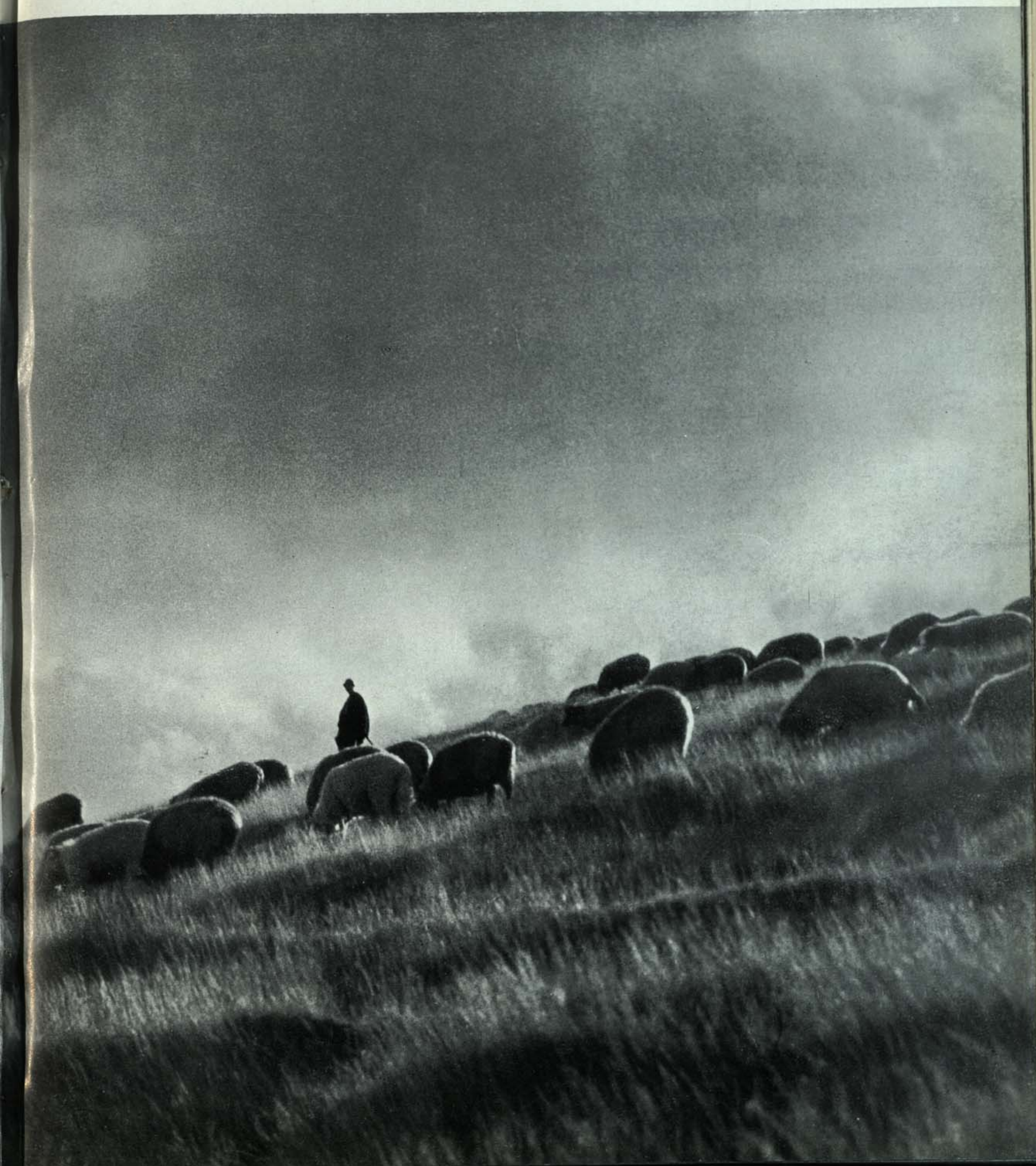
Gândul Oficiului Național al Turismului a găsit intre toți fotografii noștri amatori și profesioniști, o deplină ințelegere. Numărul și calitatea fotografiilor primite au covârșit așteptările noastre și, prin urmare, și putințele de expunere la această intâie incercare. Abia a cincea parte a putut fi arătată,—nu pentrucă restul trebuia numaidecât lăsat in intregime la o parte, ci numai fiindcă acest rest era intr'adevăr prea mare. Va rămâne să ne ingrijim pe viitor de alte săli, mult mai incăpătoare.

Oficiul Național al Turismului crede că fotografii au găsit in această primă expoziție un indemn spre desăvârșire iar publicul, o bucurie a ochilor și incă o dovadă că țara este frumoasă și vrednică să fie cercetată.



Nr. 122. Dr. C. PARHON. - CIOBAN CU TURMA IN MUNȚII FĂGĂRAȘULUI. - 36 × 27 cm.
Premiul II

fotografii O. N. T.





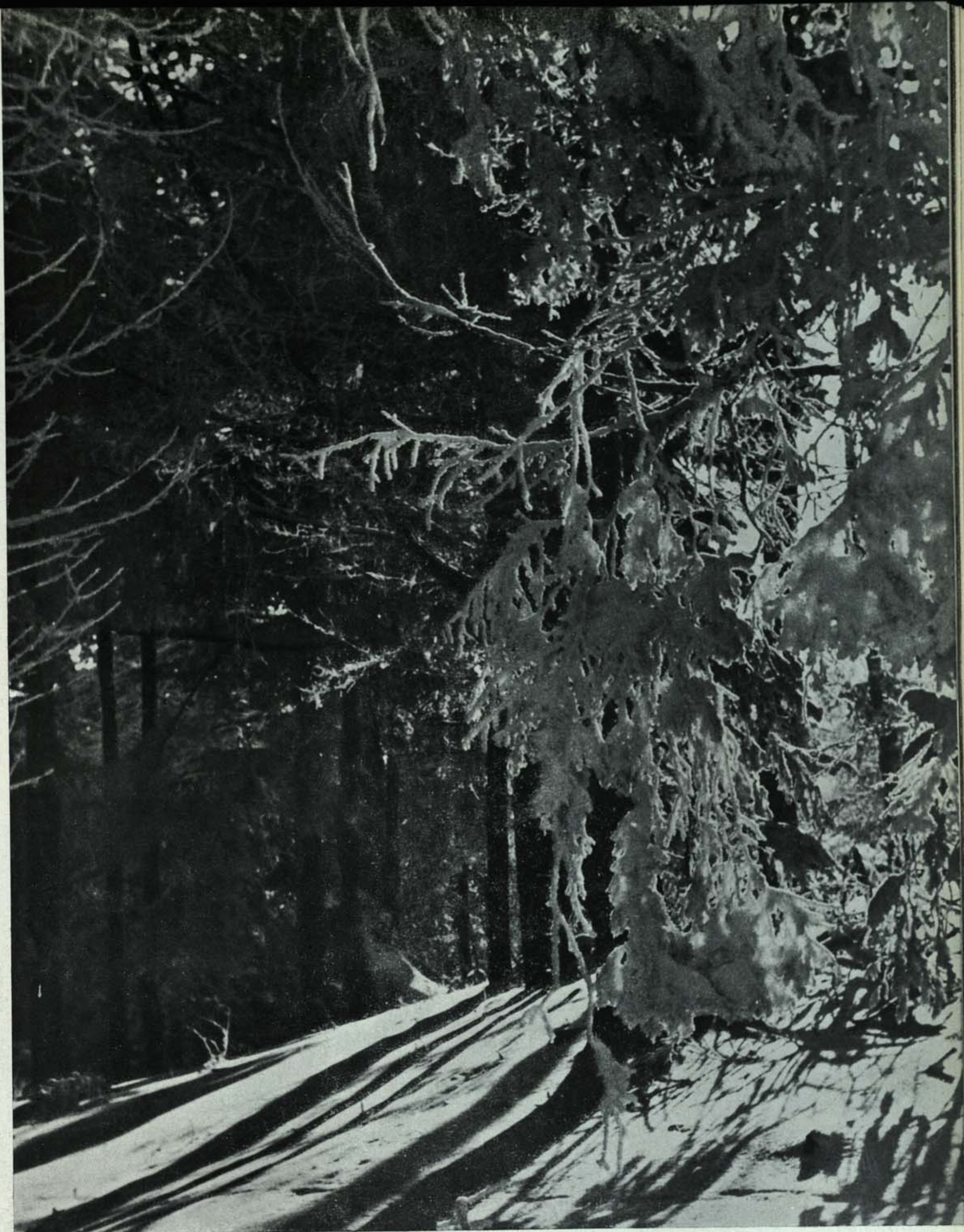
Nr. 95. H. LÖFFLER. - TIP DE MACEDONEANCĂ. - 23 × 36 cm. Premiul IV

Nr. 40. N. CRISTOVEANU. – ŢĂRĂNCI LA IARMOROCUL DIN BACĂU. – 24 × 24 cm. Premiul I





Nr. 171. RENÉ VANKERCKHOVEN. — INTERIORUL BISERICII NEGRE DIN BRAȘOV. — 24 × 30 cm. Premiul IV



Nr. 98-bis. P. LOLESCU. – LUMINIŞ IN APROPIERE DE PREDEAL. – 37 × 50 cm. Premiul I

Nr. 70. N. IONESCU. – TITIANA IȘI LIPEȘTE CASA. – 19 × 24 cm.

Premiul III

Nr. 130. PAUL PETRESCU. – SIMION, CIOBĂNAȘUL DIN BRAN. – 17 × 17 cm.

Mențiune de onoare





Nr. 26. AD. CHEVALIER. - DIN FAUNA MUNŢILOR NOŞTRI. - 22 × 17 cm. Menţiune de onoare

Nr. 147. Căp. ŞUTU. - IN DRUM SPRE MUNTELE GĂINA. - 23 × 17 cm. Premiul IV



Nr. 33. A. CONSTANT. - PE DUNĂRE. - 40 × 30 cm. Mențiune de onoare

Nr. 16. Ing. BERINDEI. - SNAGOV. - 38 × 26 cm. Mențiune de onoare





W. WEISS, No. 179.—SIGHIȘOARA. Mențiune de onoare h. c.

Nr. 178. W. WEISS. – INTERIOR IN CASTELUL DELA MOGOŞOAIA. – 23 × 17 cm. (H. C.)



Nr. 157. I. UDRIŞTE-OLT. - VÂLCOV. - 29 × 18 cm. Mențiune de onoare

Nr. 107. Ing. MANOLESCU. - DIMINEAŢA LA BALCIC. - 41 × 27 cm. Premiul II



Nr. 61. CH. GISCLARD
SINAIA (MÂNĂSTIREA)
15 × 15 cm.
Mențiune de onoare

Nr. 2. I. ADAM. – MUNȚII FĂGĂRAȘULUI VĂZUȚI DIN ȚARA OLTULUI. – 23 × 17 cm. Premiul IV



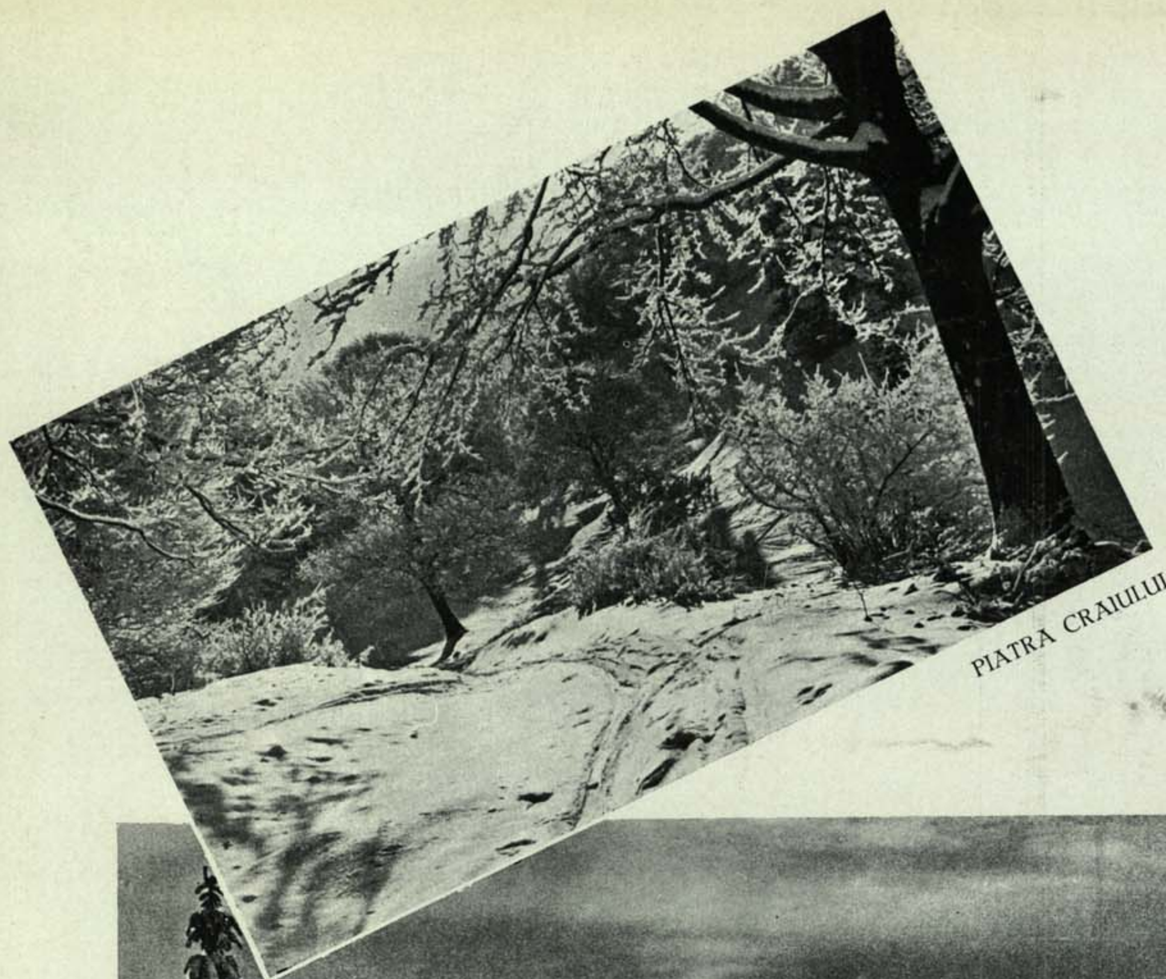
Nr. 74. B. ISCOVITZ – PREDEAL, CIOPLEA. – 27 × 36 cm. Mențiune de onoare

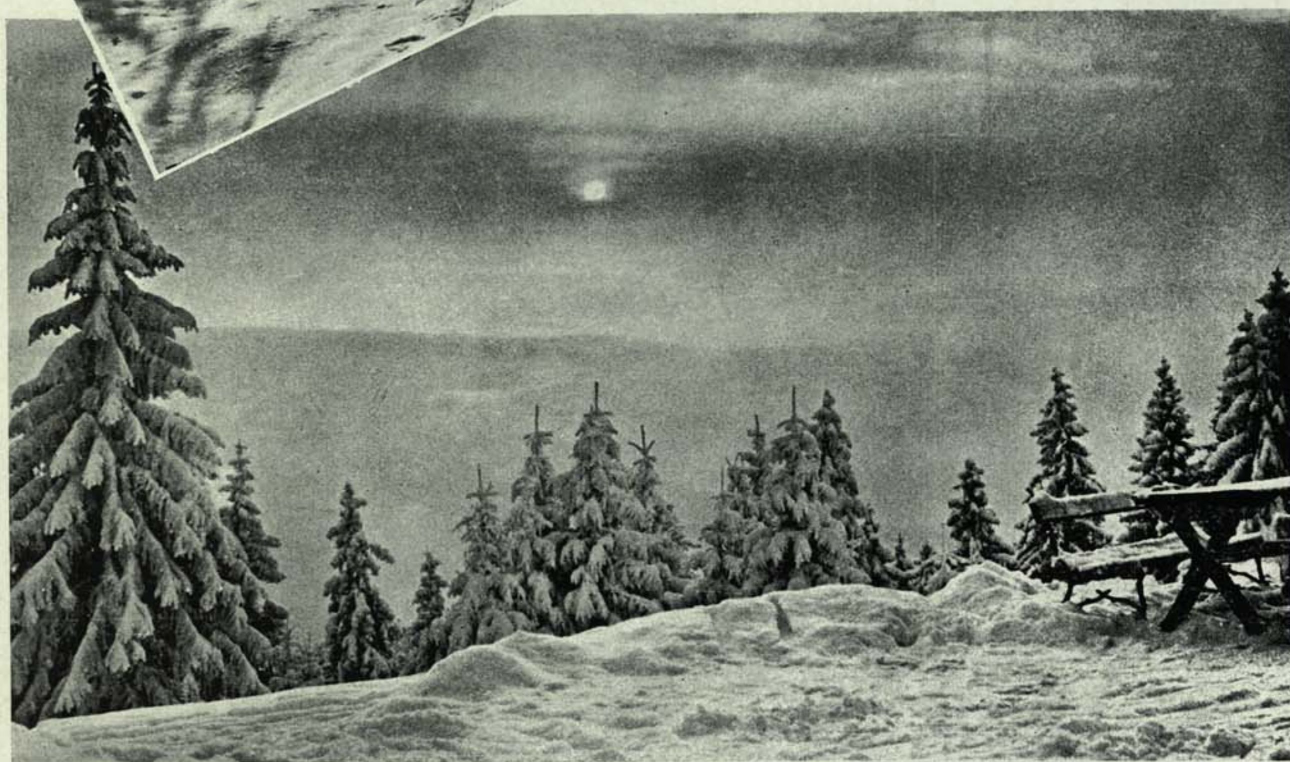


Nr. 45. AL. CRIVEZ. - PALATUL ADMINISTRATIV. IAȘI. - 29 × 38 cm. Premiul III



PETIT AL. No. 123 : TROIȚĂ DIN ILFOV.


PIATRA CRAIULUI


APUS DE SOARE - POSTĂVARUL


PÂRTIA SPRE POSTĂVAR

MUNTELE IN CADRUL EXPOZIŢIEI DE FOTOGRAFII

Fotografia este „icoana fidelă“ a subiectului pe care il prezintă, cel puţin aşa s'ar putea defini această artă care în secolul nostru a luat o mare desvoltare. Afirmaţia aceasta este expresia unui adevăr relativ, deoarece pe placa sensibilă sau pe o peliculă prinzi linii şi forme. Scapă astfel compusului chimic, o serie întreagă de elemente care ele insuşi dau viaţă subiectului şi a căror fixare rămâne departe de realizare.

Totuşi tehnica fotografică a căutat pe cât i-a fost posibil să înlocuiască prin trucuri şi intervenţii mecanice ceiace rămâne în afară de posibilităţile de realizare reale. Fotografia în culori este azi posibilă dar artificialul tabloului este prea bătător la ochi pentru a crede într'o „icoană fidelă“ a peisagiului redat, focurile de umbră şi lumină pe hârtie monocromă au rămas cele mai utilizate şi în vedere câştigă mai mult decât policronismul fotografiilor în culori.

Deaceia o expoziţie de fotografii turistice ţine seamă de subiectele ce se prezintă, dar nu poate neglija tehnica fotografiilor prezentate. Un peisaj montan, un portret sau un aspect maritim pentru a fi aproape de realitatea care ne-a determinat să deschidem aparatul, trebuesc prinse în anumite timpuri, cu anumite clişee, întrebuinţând sau înlăturând filtru. Sunt o sumă de cunoştinţe ce se cer unui amator fotograf care caută să prindă mai ales colţuri pitoreşti din natură pentru a atrage atenţia altora asupra acestor colţuri.

Jocul culorilor este înlocuit prin armonia liniilor, a luminii şi a umbrei. Cu cât acestea caută să se întreacă rămânând totuşi într'un raport strâns cu atât mai mult fotografia place, atrage atenţie şi mai ales, naşte un imbold interior care te mână la drum. Fotografia bine executată, capătă deci elemente noi de viaţă, devenind atractivă. Selectivitatea, varietatea subiectelor şi laboratorul au cuvântul hotărâtor. Aceste puncte au fixat cadrul în care s'a deschis prima expoziţie a Oficiului Naţional de Turism.

Au figurat 183 fotografii din cele 1.066 probe care, repartizate pe regiuni morfologice, se pot număra astfel:

Munţii	95	fotografii
Subcarpaţii şi dealurile de podiş . . .	38	„
Depresiunile	10	„
Câmpia	11	„
Dunărea cu delta şi lunca	11	„
Marea cu ţărmul	18	„

Chiar dacă la fotografiile expuse adăugăm şi pe cele prezentate rezultatul poate fi supus la multe interpretări.

Observând raportul care există între imaginile acestor regiuni se fac multe reflecţii numai în ceiace priveşte muntele. Am ales această formă de relief deoarece în el sunt comori ascunse, pe care turismul şi turiştii le pot valorifica. El nu este accesibil oricui şi adevărul acesta apare evident dacă observăm partea anexă. Numai potecile bătute şi bine cunoscute au un aport de fotografii mai mare. Bucegii, clasicii Bucegi, sunt piatra de încercare. Munţii Făgăraş, deşi mai greu de străbătut, nu rămân mai în urmă. În aceste masive muntoase turiştii consacraţi au deschis calea şi au pus la îndemâna amatorilor materialul călăuzitor. Puhoiul a năvălit iar obturatoarele au zbârnâit mai des decât în alte locuri. Caracteristic pentru turismul românesc nu rămân însă numai aceste masive.

Munţii Apuseni, Munţii Banatului, Călimanului, Rodnei, Obcinele Bucovinene şi depresiunile intra şi pericarpatice prezintă cel puţin tot atâtea contraste ca şi primii.

Datoria turistului este de a cutreera şi prin colţuri noi, necunoscute multora, a le aduce în cadrul expoziţiei turistice, utilizând tehnica cea mai perfectă, pentru a le păstra naturaleţea, aşezându-le sub deviza care îşi va găsi tot mai mult explicaţia când strigă: „Români, cunoşteţi-vă ţara“!

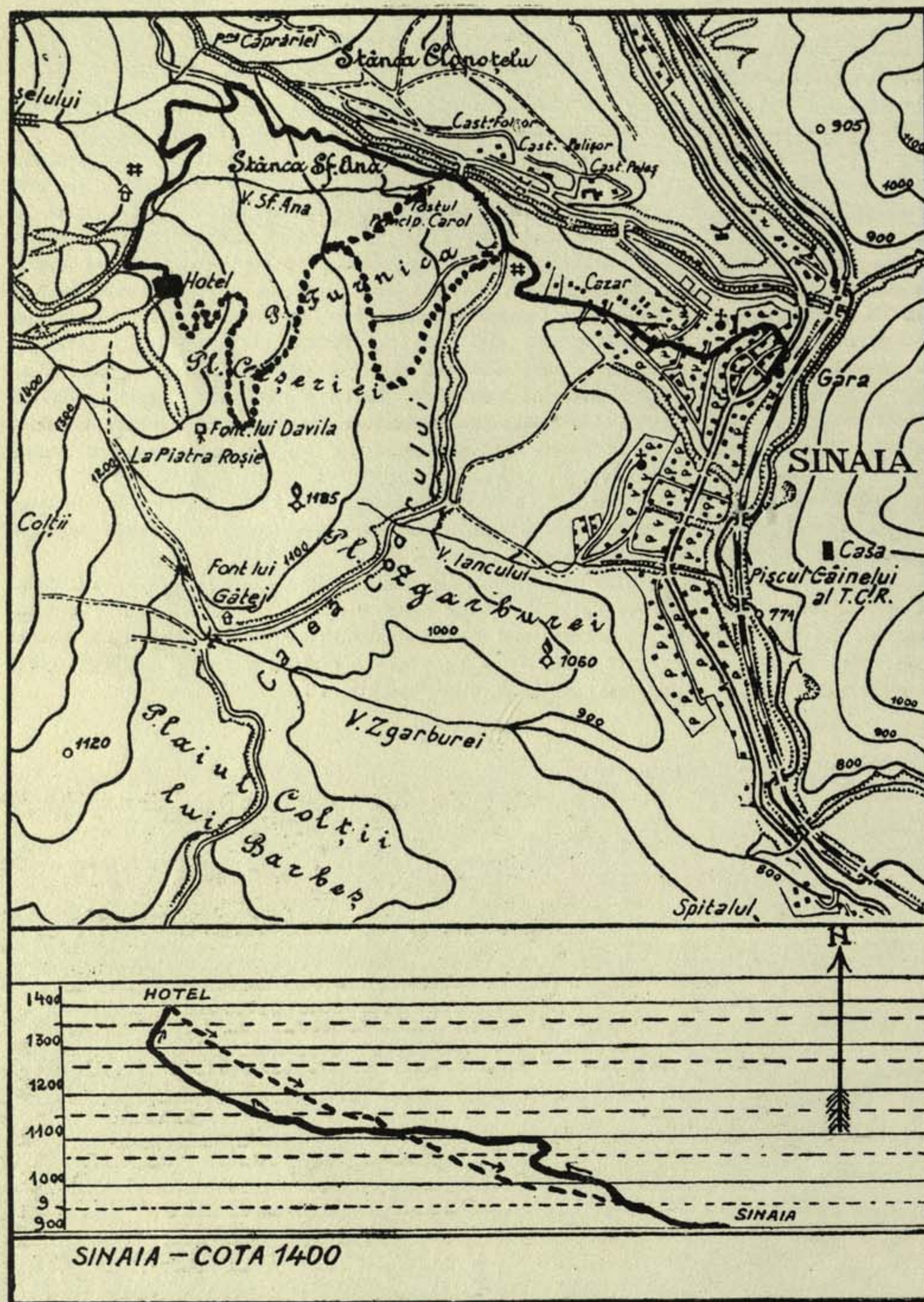


NUMERELE REPREZINTĂ NUMĂRUL DE FOTOGRAFII DIN FIECARE REGIUNE

SINAIA—COTA 1.400

Orașul răsărit între brazi pe frumoasa vale a Prahovei dintr'un mic sat și o voință domnească, îl cunoaștem. Acei care s'au avântat spre înălțimile ce-l înconjoară până acolo sus unde adâncimea cerului face o privire lui Dumnezeu, sunt puțini însă. Numai la 602 m. deasupra gării Sinaia, pe drumul ce duce spre punctul așa de romantic numit „Vârful cu dor" se află cota 1.400 m.

S'a spus că fiecare priveliște este rezultatul unei stări sufletești după cum temperamentul popoarelor este în strânsă legătură cu latitudinea și morfologia terenului. Ori care ar fi starea sufletească a călătorului nu poate rămâne nepăsător tablourilor pe care natura i le oferă cu dărnicie din acest loc.



Valea Prahovei șerpuește ducând cu ea povestea pădurilor de brazi și a orașului regesc, iar drept în față cu 25 metri mai sus se înalță „Piscul Câinelui. Cununa plaiurilor este împletită de verdele pădurilor de coniferi brodat pe albul de zăpadă în contrast isbitor. Drumul până la această cotă a fost înscris mai întâi cu „tălpile opincilor" de păstori, iar mai târziu văile au dus în ecoul lor glasuri de haiduci de talia lui Grozea din Brebu.

Anii s'au scurs și omul sătul de sgomotul orașelor a luat iar calea muntelui, cale dătătoare de viață nouă în mijlocul naturii.

Pe urmele potecilor pierdute în frunzișul pădurilor a creiat altele noi mai ușor de străbătut și recunoscut. Unele le-a transformat în drumuri dând astfel posibilitatea și celui mai slab să se bucure de folosința mijloacelor moderne de locomoție și de aerul ozonat al muntelui. Astfel s'a creiat un nou tip de turism itinerar, care consumă mai mult sursele bănești decât pe cele fizice.

Instalat într'o sanie trasă de doi călușei micuți dar vânjoși poți porni chiar din gară. Tocmeala nu e lungă. La capăt de drum poți aprecia ușor că cei 500 lei pe care birjarul i-a cerut, a fost o sumă destul de modestă pe deplin răsplătită de frumusețea drumului și mai ales de munca călușeilor.

In orașul cel mai neorânduit al naturii, acolo unde dorm atâtea forțe ascunse, omul devine mai bun, mai îngăduitor, mai demn.

Repede străbați Sinaia pe drumul care căutând să învingă muntele se svârcolește încoace și încolo pe pantă.

Deoparte și de alta casele se răresc din ce în ce mai mult lăsând locul copacilor înalți cari încearcă să-și afirme tot mai mult dreptul lor în ținuturile pe care le stăpânesc. In urmă a rămas de mult Mănăstirea Sinaia, ctitorie a spătarului Mihai Cantacuzino, strângând între zidurile ce-o înconjoară, frumosul muzeu și biblioteca.

Printre copaci mai zărești doar castelul Peleș, opera

arhitectului Stöhr, în stilul renaşterii, ascunzându-se şi el în mijlocul unui frumos parc englezesc. In acest timp sania urcă tot mai sus pe aleia întortochiată spre popicărie, loc ales pentru şcoala de ski, unde Oficiul Naţional de Turism a ridicat o cabană. Peleşul în vale încearcă şi azi zadarnic să atragă atenţia călătorului cu poveştile lui. Dar murmurul deabea se aude încet ca şi acum 40 ani ca şi peste 100 de ani.

O ultimă cotitură şi în faţă apare cabana Sft. Ana. De aici începe pârtia de bob pe care s'au desfăşurat concursurile din anul acesta.

La cabană un ceai cald, o glumă şi o fotografie „la minut" sunt singurele bunătăţi pe cari civilizaţia secolului le-a putut aduce în ţara noastră până la acest punct, situat la 1260 m. Popasul aici e obligator. Cel puţin aşa îţi dau să înţelegi caii cari abătându-se din drum, se opresc.

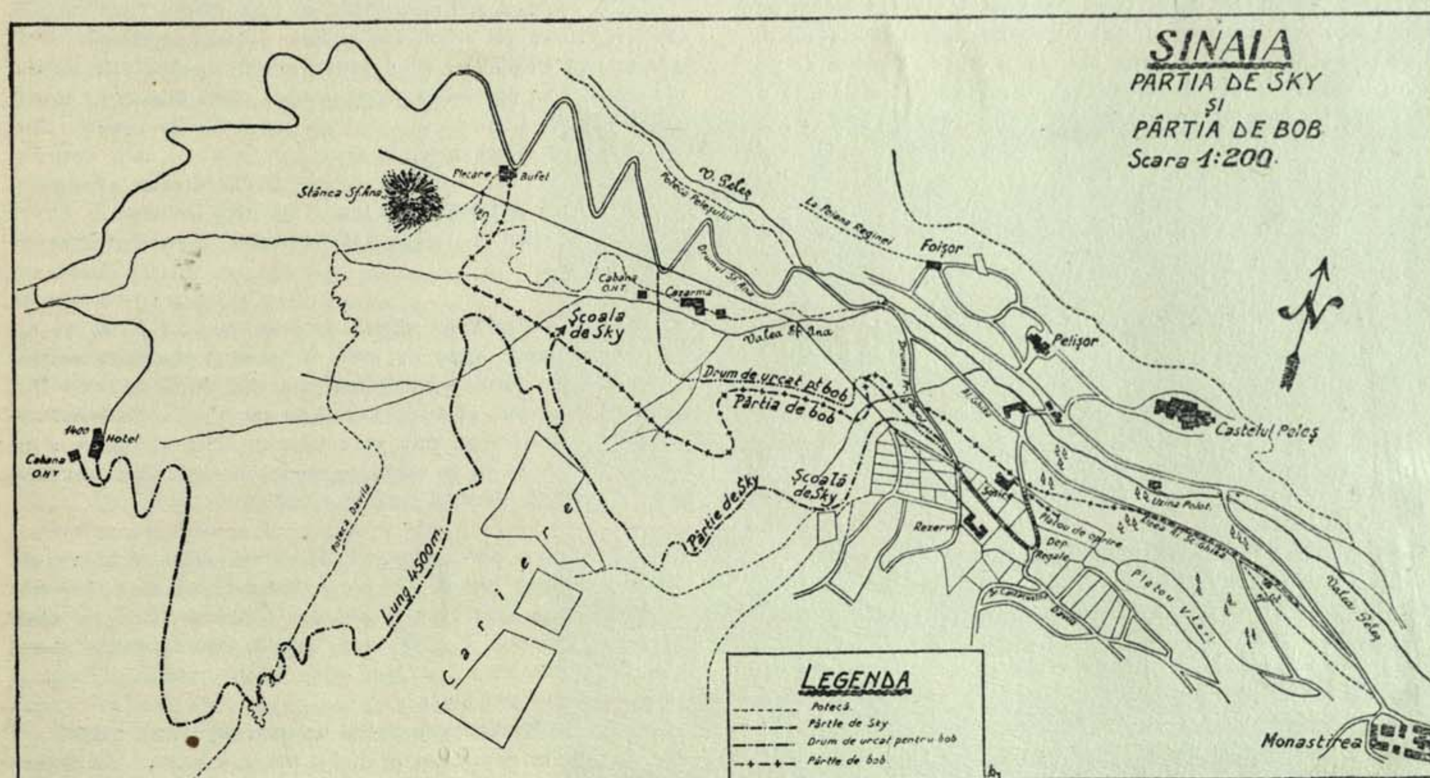
După scurt popas drumul se deschide iarăşi ocolind stâncile Sfintei Ana, loc vechiu de rugăciune a pusnicilor din secolul al XV-lea, pentru ca de aici să începi a descoperi frumuseţi nebănuite.

Drumul se abate tot mai des la dreapta şi la stânga, lăsând în vale copaci a căror vârfuri par punctate pe zăpadă. O ultimă cotitură la stânga şi în faţă apare hotelul în construcţie dela cota 14C0. Popasul la cabana Oficiului de Turism din acest loc este hotărâtor. Inapoierea în Sinaia se poate face cu sania sau cu skiurile, deoarece tot dela această cabană coboară în 32 viraje pârtia de ski, lungă de 4400 m. cu o diferenţă de nivel de 550 metri, special amenajată pentru acest sport. O derivaţie se opreşte la cabana de la popicărie unde telefonul No. 335 dă zilnic informaţii şi înlesneşte convorbirile cu oraşul. Apoi bufetul special şi buna voinţă a gazdei convinge pe oricine că şi munţii noştri se pot bucura într'o zi de sărbătoare de oaspeţi veniţi de la oraş.

In acest timp sania coboară încă uşor căutându-şi par'că urmele pe cari a suit. Ea poartă pe acei cari duc cu ei regretul de a nu fi învăţat un sport atât de nobil, atât de invioràtor.

Iată o jumătate de zi bine petrecută; puţină cheltuială dar cu suficiente satisfacţii ca să nu fie uitată. Cel care a făcut această rută o va repeta.

DEM. DACIAN



ÎNTÂMPLĂRI VÂNĂTOREȘTI ÎNTR'O ZI DE IARNĂ

Dimineața aruncase peste omătul proaspăt o lumină obosită dar inviorătoare. Trecuse gerul și zăpada căzută în noaptea dinainte năclăise iar spinările dealurilor cu o țundră mocănească pufoasă și albă, pătată din loc în loc de rugina arbuștilor cu frunza uscată pe ramuri. Nici o mișcare nici o undă răzleață de vânt, nimic. O liniște care-ți clătina siguranța că te afli în fața unui peisagiu aievea și nu în fața unei pânze, a unei imense fresci măestrită de o mână inspirată. Priveam, cu o țigară uitată între degete, amfiteatrul dealurilor profilate departe pe poala cerului alburiu cu o vagă nuanță de sineală risipită în apele unui fluviu. Liniile mergeau neregulat, cu urcușuri și coborâșuri line, ocolind păduri înzăpezite, întâlnind poeni, înnecându-se pe nesimțite într'un alb nelămurit, la orizont...

— Mergem, domnișorule?

— Să mergem, răspund, trezit ca dintr'un vis abia început, pe furiș.

Tovarășul meu își îndeasă căciula mițoasă pe urechi, leagă un copoiu cu o sfoară groasă și — „Doamne ajută!" plecăm.

— Bună vreme, îmi spune aproape în taină tovarășul meu, Cula. Încuviințez scurt, după datina vânătorească:

— „Ihi!" și pașii strivesc mai departe floarea albă a zăpezii.

— Acuma, continuă el, poți umbla după epuri și fără câine. Numa' să-i dai de urmă...

Încuviințez iar laconic. Cula e sfătos și hâtru acasă. Iți povestește cu haz și cu mult dar întâmplări din „bătaie", vânători de lupi și de mistreți din tinerețe. Dar, pe câmp, stă bosumflat ca un ariciu și nu scoate o vorbă. L'am văzut de multe ori și m'am deprins să-i fiu pe plac: nu vorbesc decât ce trebue. Ii răspund la o 'ntrebare sau îl întreb eu dacă e bine să mai stau în locul unde m'a așezat...

Trecem valea din dosul casei lui Cula a Turtii și urcăm pe dealul lui Bode. Cărarea e de-a-curmezișul, peste fața dealului, și ne poartă cu ocolișuri până sus, la o cruce de piatră de pe coamă. Bujor, legat, se resemnează să pășească pe alături, la o depărtare pe care i-o permite sfoara. Celălalt câine, Piruț, se gudură pe lângă el slobod. Curioasă psihologia animalului. Ortacul meu, Cula, o pricepe. El știe că e destul un câine legat pentru a-i ține tovarășul în preajmă.

— Unde eșim Culă? îl întreb.

Itinerariul nu-mi fusese împărtășit, dar știam că vom merge în sus, pe vale.

— Apăi, domnișorule, 'om merge până în Algiòs. Lăsăm câinii pe valea Spinărosului și noi urcăm la Toplița. Trebue să ne scoale ceva...

Nu mai spun nimic. Am ajuns la jumătatea dealului. De aci începe o pădurice rară de ștejar. Cărarea se scurge pe la marginea ei și vedem, deodată, în vârful dealului, crucea. O cruce de piatră, cenușie, cu brațele năclăite de nea și cu mușchiu verde pe o parte. Când întoarce poteca, în serpentină, zăresc satul: o scenă imensă, cu reliefuri pronunțate și neverosimile de feerie polară. Un șir de plopi se ridică cutezător în mijloc, pe marginea văii, și împrejur casele sunt adunate neregulat, ca într'o groapă.

Suntem la cruce. Ne oprim o clipă să aprindem câte o țigară și pornim pe povârniș, la vale. Pe urmă iar o coastă, tot așa de dreaptă și iar un povârniș...

Cula, tovarășul meu de vânătoare, e un țăran colțuros, înalt și trecut de cincizeci de ani. Poartă cioareci de lână, opinci și un suman alb. Ochii negrii, concentrați, aruncă o privire tăioasă de sub sprincenele groase înădite cu marginea căciulii. Trăsături energice, nas regulat, mustața neagră pe oală. Merge, împușcă, mănâncă, povestește, cu o naturalețe care mă uimește. Il privesc și aci cum dezleagă sfoara dela gâtul câinelui, cu grijă, și o strânge în buzunar. Bujor scăpat din balț, scutură capul mulțumit și se gudură. Piruț s'a înviorat și el.

— Bujor, na ici.. și Cula îi arată cu mâna, în sus, pe vale. Câinii au pornit, veseli, prin zăpadă. Miroase, se întorc în mers, i-a înghițit un hățiș cu rugi, — nu se mai văd. Ne încărcăm puștile — am o armă cu o țeavă („Szailer Comp. Wien") destul de veche dar bună, — și pornim. Tovarășul meu a luat una cu două focuri. Totuși nu-i e pe plac. S'a obișnuit din tinerețe cu o „pușcă cu țâță", fără cartușe. Anul trecut, trăgând după o viezure, i-a sărit „țâța" și încărcătura a răbufnit înapoi. S'a ales cu mâna dreaptă afumată, cu genele pârjolite și cu o ureche țiuind. Și-a scos, o săptămână întreagă, cu vârful briceagului, praful intrat sub piele și i-a trecut și de ureche. Dar, arma a rămas stricată..

Urcăm, cu puștile pe umăr, la Frunțile Algiòsului. Acolo e „potecul" epurilor. Copoii rămân să cotrobăe pe vale.

— „In deal ne-așteaptă și ăia"...

„Ăia" sunt doi vânători mai tineri și mai puțin pricepuți.

Auzim, deodată, câinii. Ecoul ajunge transfigurat, în crâmpee. Ne oprim și luăm puștile instinctiv de pe umăr.

— Stai aici, îmi spune și cu pușca sub braț Cula o ia la fugă peste coastă, până la marginea unei adâncituri. S'a oprit. Stau și eu nemișcat. Știu, din școala pe care Cula mi-a făcut-o de mulți ani că trebue să stai nemișcat. Sălbătăciunea vede departe.

Câinii mână pe vale și ecoul ajunge tot frânt la ureche. Apoi mânatul se aude mai clar și văd, pe coasta din față, câinii. Ii privesc o clipă și intră în pădure. Ii urmăresc mai departe prin rariște.

— E o vulpe, îl aud morocănos pe Cula. Mă uit atent, înaintea câinilor. Printre doi arboi văd gadina galbenă — roșcată ce se îndepărtează elegant pe albul zăpezii: vulpea. Apoi iar nu mai văd nimic. S'au pierdut, și vulpe și câini, după deal. Trec în altă parte, înapoi.

— Crezi că o mai întorc la noi?

— Ba nu.. O tae la hotarul Ribiței, la Pietrea. Are acolo găuri în stean... Cula se întoarce pe loc și continuă înciudat:

— Hai să eșim la Frunți. Câinii dupăce o pierd se vor întoarce iar aci..

Din Frunțile Algiòsului zăresc, departe, pe Fața Vlăii, pe cei doi prieteni skiori, aduși de mine în acest necunoscut colț al Ardealului. Ne despărțisem dimineața acasă, după un ceai luat împreună — urmând să ne întâlnim „pe câmp". Ei, după indicațiile mele, porniseră pe vale, cu aripele de lemn în spinare și cu câte un baston de ski în mână; — eu, peste dealul Itei trecusem la Cula a Turtii, maestrul meu de vânătoare.

Skiorii urcă pe Fața Vlăii în serpentină, trecând mereu încoace și încolo peste o pârtie dreaptă. Fluer pe degete.. Fluerul se pierde și înghiață par'că, deasupra zăpezii. N'au auzit. Imi vâr iar două degete între buze și fluer din răsputeri. Unul s'a oprit și privește împrejur. Celălalt urcă înainte. Intorc căciula în aer și iar fluer. M'a zărit. Imi face semn că vor cobori. Poate și spune ceva. Nu aud nimic...

Cula se uită mereu peste dealul pe unde au trecut câinii..

— Acuma 'or fi pe hotarul Ribiței ori la Ribicioara. Or fi lăsat vulpea și au luat o urmă de epure..

Cei doi ortaci pe care-i găsisem in deal ne spun că ar fi trecut hotarul mânând tot a vulpe. Cula se indoeşte. Aprindem iar câte o ţigare şi Cula ne imparte la pândă in trei locuri. A văzut o urmă de epure aci in coastă. I-o arată lui Pătru şi-i spune să coboare după ea.

— E aici mai in jos. Când dai peste el dă-ne de-a-minte..

Am rămas la pândă. Pătru a coborât la urmă şi scârţâitul zăpezii de sub paşi s'a pierdut in linişteа zilei. Cerul e mai luminos. Totuşi soarele nu se vede lămurit...

Stau la locul meu cu mâinile vârâte in buzunar. Aici, in vârf, simt un vânt aprig. Fac câţiva paşi să mă uit incotro a apucat Pătru; dacă merge urma la pârâu sau o ia de-a curmezişul. Ii văd abia căciula şi aud paşii inăbuşiţi de zăpadă. Nu mai bate, sub coastă, nici vântul. E linişte, odihnă, calm — pre. tutindeni. Undeva, pe cerul mai deschis, văd câteva pete negre. Se apropie, plutind, intr'o ritmică monotonă şi exactă. Aud par'că şi nu mă dumiresc, un scârţâit indepărtat, fără stridenţe, insoţind ritmul: larg, solemn, exact. Petele se conturează şi cresc, sunetele se clarifică:

„Traâeh.., traâeh., traâeh.."

Rotunde, umbrele de adineaori işi desfac evantaiuri negre, in inălţimi, deasupra capului meu şi innoată inainte in aceleaşi ape liniştite, pe acelaşi muzică solemnă şi joasă:

„Traâeh., traâeh..."

Au trecut corbii. Rămân cu privirile spânzurate iar in nişte puncte negre, abia descifrabile pe fondul alburiu al cerului.

— Măăă!!...

— ?

Vocea vine din vale. E Pătru.

— Măă, Culă!...

— Ce-i mă? se aude intr'un târziu cel strigat din celălalt colţ.

— Nu mai ştiu incotro să apuc... Aci se pierde urma.. e 'ncâlcită.

Cula sdrobeşte 'n pumn ceva, inciudat, şi coboară. Celălalt nu-l vede de unde se află şi strigă iar:

— Ce fac, mă?

Nu spune nimic. Se lasă, in fugă, pe coastă către urmele lui Pătru. Se pare că l-a văzut. Ii aud vorba groasă, ca un hârâit de ferăstrău, mustrându-l:

— Dacă nu ştii să-i iei urma dece te apuci? Eşi dinsus şi stai locului.

Cula a pornit pe urmele lui Pătru. S'a intors de câteva ori roată şi a găsit urma din nou. Trece in altă direcţie. Puşca o ţine in spate şi face ocolişuri cu privirea imprejur. Pas rar, măsurat, sigur. Ştie „minciunile" epurelui. Mă pregătesc cu puşca. Dacă il scoală de sub curmătura dealului iese drept aci, la mine..

— Hăp, hăp, ţin 'te!.

Aştept nemişcat. O clipă, două, trei, — nimic. Poate a ocolit dâmbul şi iese dincolo. Vreau să mă intorc să cercetez cu privirea dar... aud detunătura. Cobor câţiva paşi spre Cula. Prin norul de fum risipit il văd mergând cu puşca incă fumegândă sub braţ. Se opreşte la un hat şi se pleacă. Ridică, cu grijă — să nu se păteze de sânge, epurele. Urcă. Din pulpa vânatului picură pete mari, roşii, — lăţite pe albul câmpului.

Sângele se scurge, aburind, şi Cula scutură snopul de carne in mers. A ajuns la mine, — il lasă jos.

— Domnişorule, era să calce Pătru pe epure. Zău, a trecut la trei paşi de locul unde s'a aciuat.. He, continuă voios, vârând şomoiogul intr'o traistă de lână, — epurele face minciuni. Merge până la un loc, se intoarce, vine pe urmă inapoi şi iar intoarce. Face şi ocolişuri ca să crezi, s'o creadă el adicătelea că de mult ii ştiu năravul — să crezi, cum zic, cumcă s'a intors. După ce a bătătorit neaua cât o turmă de capre, sare câţiva metri, merge iară cu ocoluri şi sărituri şi se tupilează intr'o parte unde nici nu gândeşti. Acum sărise, după multă umblătură, sub ţelina unui hat. Nici nu-l vedeai. Il sculai, porni in sus şi se intoarse vintriş deasupra. Luai puşca din spate şi cercai. Fu cam departe dară.., mă gândii că sare peste Pătru... Il speriă...

Zâmbesc. Cula s'a inveselit ca după treabă. Cel puţin, dacă au plecat câinii, n'am stat cu mâinile in sân.

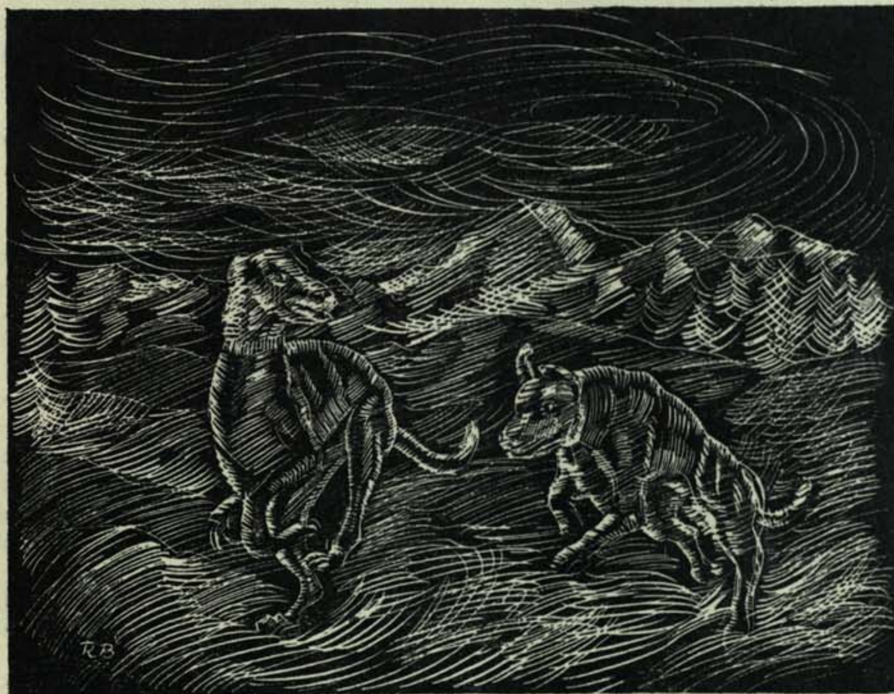
Pe coasta Vlăii pârtia skiurilor urcă in zig-zag până departe sub Teuş, pe Gavroaia. Prietenii mei sunt pierduţi in risipa de nea. Ii zăresc alunecând, fulgerător, mânaţi vertiginos pe aripile de lemn. Coborârea e dreaptă, viteza creşte mereu şi de-odată mersul se incetineşte in vederea ocolirii unui dâmb cu arbuşti deşi. Dela dâmb coboară in slalom, printre nişte meri pădureţi bătrâni. In câteva minute skiorii sunt in vale. Le fac semn să urce aci. In jos către Valea Spinărosului e o pantă ademenitoare, bănuesc, pentru skiuri. Cam scurtă, cam piezişe dar fără obstacole.. Mă ascultă. Ii văd trecând valea.

Privesc in zări muşuroaele munţilor crescute in fumul alb, de tămâe, al cerului. Cula s'a dus in dâmbul din sus, poate vede câinii, pe dincolo, in hotarul Ribicioarei. Cei doi ortaci dibue, pe după deal, altă urmă. M'a apucat iar frigul la picioare. Mă mişc prin nea, sar ca la o horă ţărănească, imi frec urechile cu palma. Totuş e agrebil. La oraş, in Capitală, după o masă plictisită cu siestă, lumea aleargă iar, pe străzi, prin magazine, prin birouri, redacţii, biblioteci... Cinematografele hârâie plăci vechi in hall-uri şi la cafenea se serveşte primul şvarţ, prima gazetă de după prânz. Lumea e avidă de ştiri, de cafea, de tutun, de.. dar, de aci toate par foarte mici. Un teatru de marionete jucând intre ele o farsă a lor proprie. Fără spectatori, fără aplause, totuş cu.. repertoriu permanent..

Imi aduc aminte de mâncare. Ar fi timpul să-mi desfac prânzul. Azi mi-am adus. Duminica trecută plecasem de cu noapte şi uitasem de merinde. M'am intors tot noaptea. Bătusem văile dela Cocoşul, de-arândul, urcasem şi coborisem multe dealuri — flămând. Seara acasă, s'a speriat mama de virtuţile mele de mâncău.

Cula coboară inapoi, incet spre mine. A fluerat după câini in toate părţile. Nimic. Vrea să plecăm? Nu ştiu. Il aştept totuşi cu masa. S'ar putea să mă trimită in altă parte şi nu se cade să-ţi arăţi slăbiciunile când e vorba de treabă. Apoi, vreau să-l poftesc şi pe Cula la „masă". Nu-i prea este obiceiul să primească asemenea invitaţii. El dumică, mergând, dintr'o bucată de pâine luată pentru câini şi nu l-am auzit niciodată plângându-se de foame..

— Să 'nghiţim ceva, ii spun, luându-mi din spate traista de piele.





— Mnă, hi, hi, te-o apucat foamea. Ţi-ai adus merinde? Ce-am mai râs de dumneata atunci, la Cocoşul..

— O fi şi timpul, cred.. Cât să fie ceasul?

Cula duce mâna la marginea căciulii şi se uită la soare. Prin cenuşiul cerului se bănueşte abia o pată rotundă.

— Acuş îi la patru, îmi spune.

Imbucăm în picioare câteva strujele de pâine cu felii de şuncă împăturate şi unt între ele, — şi vorbim mai departe. Descopăr, în fundul traistei şi două mere roşii aşezate cu grijă de mama. Bună masă.

— Ce facem, acum?

— Mai stăm; trebue să se întoarcă şi câinii. Dac'ar fi mers până la Criş şi tot e vremea să se întoarcă. Il băgam în fundoaia asta. Văd că scociorăsc ăia p'acolo da' de boarea lor...

— Dar, mie mi-e sete, insinuez.

— Hâ hâ hâ, iară râd de dumneata. Foamea ca foamea, tot o duci dară sătea pe câmp, să te ferească Dumnezeu.. Da' aici avem apă destulă. Să vezi ce sete rabzi în sus, pe munte. Pâraele 's îngheţate ca piatra. Nici strop de apă. Isvoarele înnecate iară în sloiuri... ...Dece nu cobori la pârâu? E apa limpede ca gioarea.

— Să iau şi puşca?

— Ia-o da.. Nu ştii ce-ţi iese în cale.

Cobor. Uneori, dau peste gropi astupate de vânt cu nea. Mă înfund până deasupra genunchilor şi ies iar. De jos, cerul îmi pare mai luminos.

Sunt pe ţărm. Până la pârâul îngheţat mai sunt câţiva paşi dar ţărmul e înalt şi greu de sărit. Găsesc o spărtură în ţărm şi mă strecor.

Cu patul puştii lovesc în ghiaţă. Loviturile fac ţăndări împrejur; în sfârşit am spart-o. Aud clipocitul apei. Mai dau de câteva ori pe margini şi fac un „burduf". Impreun pumnii, scot apa şi sorb. E rece, uff., Mai stau puţin şi iar beau...

E aproape noapte. Certitudinea mi-o dă soarele — pată abia lămurită în sfârşit lângă orizont—care s'a cufundat demult în zăpada munţilor din faţă. A fost o intrare triumfală de car solemn, cu jerba unei lumini galbene lăsată pe cele mai înalte creste.

Cu toate acestea nu e întuneric. Zăpada pare luminată de o lună sub pământeană. Se văd bine şi arborii. Numai pâraele par înnecate în bură groasă de întunecime.

Coborâm înapoi dealul lui Bode. Am rămas în urmă alături de Cula. Skiorii s'au dus înainte şi ne aşteaptă în vale. Cei doi ortaci au luat-o spre casă, în altă parte. Sunt dela Juncul.

Avem, în spinare, doi epuri. Nu e povară grea dar Cula îmi spune că a fost „zi slabă". S'a întâmplat altă-dată şi mai rău — îi spun. Nu-mi răspunde. Intr'un târziu:

— Eh, mă gândeam, dacă nu se rătăceau câinii, la o vulpe ceva. Patru puşcaşi..

Coborim mereu. Bujor nu mai simte balţul sforii şi e vesel. Poate, când se opreşte în loc şi ridică nările în vânt, se gândeşte la Piruţ, rămas cine ştie pe unde. Bujor se întorsese, timid şi flămând pela patru.Eşind în deal, dela pârâu, îl găsisem pe Cula scotocindu-şi buzunarele. A scos o bucată de pâine neagră şi a aruncat-o copoiului. Apoi, l-a chemat după el şi l-a băgat la marginea unei pădurici de sub Algiòs. Am rămas în muche. Vedeam câinele amuşinând prin nea, de ici colo, dar nici-o urmă nu se vestea. Am aprins o ţigare şi, cum mâinele îmi erau puţin pătrunse de frig mi-am aruncat puşca în spate să caut prin buzunări mănuşile. Abia apucasem să-mi trag o mănuşă, şi aud prin zăpadă un răpăit uşor, înnecat în vată.

Am întors capul. Până să-mi iau puşca din spate, epurele ajunsese la o sută de paşi, pe cealaltă parte a coastei. N'am tras. Nu era departe însă, la o sută de paşi, în jos, se pierduse sub ţărmuri. Il vedeam numai din când în când săltând într'un loc şi dispărând iar. Apoi, în jos, erau cei doi tovarăşi şi 'mi părea imprudent să vărs plumbii la întâmplare..

Le-am strigat:

— Ţin'-te mă!

După câteva secunde am auzit o împuşcătură.

— L-a luat, gândesc..

Bujor trece pe lângă mine, în goană.

I-a prins urma şi mână.

Cel de jos chiamă câinele şi:

— Vine iară sus, pe după dâmb, strigă.

Cula e în altă parte. Auzind împuşcătura se uită la mine, nu întreabă. Işi dă seama după mânătura copoiului că nu l-a nemerit. Il aud mormăind...

— Iară l-a afumat la...

Cu cocoşul ridicat aştept. Numai să nu se întâmple să fie prea aproape Bujor, îmi spun. Dac'o fi aşa nu pot trage.

Bujor vine în sus. Inţeleg după larma ce se apropie..

— Iată-l, ..epurele. A eşit tot aci.

Ajuns în dâmb se opreşte. Mă vede şi, când vrea s'o cotească la dreapta trag.. O pocnitură.. fum.. păr risipit împrejur şi epurele întins pe o coastă, lung, evocând gestul unui tragedian într'un moment de desnădejde.. L-am lovit rău, în coastă, în inimă.

Cula mi-a făcut obiecţiuni şi nu prima oară:

— L-ai stricat iară.

E adevărat. Epurele se loveşte în cap sau în picioarele dinapoi. Intâi pentrucă pielea rămâne negăurită apoi, trăgând în mijloc s'ar putea să scapi încărcătura prea înapoi. Ii rupi un picior şi, cu piciorul rupt, fuge o zi întreagă, pe hotare şi tu după el, cu câinii...

Suntem în vale. Amicii mei, skiorii, ne aşteaptă. Bujor îi priveşte cu nelinişte. Le vede ceva în mâini dar i-se pare că nu sunt scule vânătoreşti. N'are încredere, după câte văd... Aş vrea să aflu ce gândeşte Bujor, acum. Pentrucă, fără îndoială, gândeşte..

Intr'o carte, *„Lupii"*, am citit odată cum un om stătea de vorbă cu un câine, cu un bou. Vorbeau, şi câinele şi boul. Vorbeau omeneşte, cu tristeţe şi cu multă obidă. Ce vrei? De câte ori nu i-se spune unui om: *„boule!"* sau *„câine!"*. Şi, bietul bou, bietul câine — de treabă animale —, sufăr pe nedrept. Era vorba, în carte, şi de un dobitoc care, e adevărat, nu vorbea: *Venetici*. O scăfârlie mică — nici cât a unui viţel de lapte — şi lucie pe dinăuntru.

Mare încercare pentru nişte câini ca Waldi şi Leu (aşa se numesc câinii din *„Lupii"*) să stea, chiar într'o carte, alături de *Venetici*.

Dar m'a furat gândul. Acum mă priveşte Bujor, curios.

îl alint pe ceafă şi îl bat cu palma prieteneşte. E bucuros. Am hotărît, în deal, cu amicii mei, să facem un popas de o noapte la Cula. Ne-a spus că are o cămară cu un pat mare şi cu cergi de lână. Sau vatra şurii, aşternută până la jumătate cu o- tavă. Oriunde. Afară nu e frig, poate mai ninge la noapte că vremea e cam moale.

In casă joacă fluturi galbeni de lumină. Se aşează pe scaune, pe icoanele din pereţi, pe ulcelele spânzurate în cuerul de lemn de-asupra ferestrei. Prin pâlpâirea veselă vedem faţa rotundă a gospodinei surprinsă de vizită.

– Dece nu aprinzi lampa? întreabă răstit, Cula.

Femeia nu răspunde. Se întoarce odată prin casă şi.. lampa arde. Lumină slabă dar caldă. Ne-am aşezat pe lăviţele de stejar, inti- midaţi puţin. Cula ne aduce o ploscă de rachiu tare. Nu facem mofturi. Inghiţim pe rând. Frig nu e, degeraţi nu suntem dar ne mai amorţim mădularele. Amicii mei se porniseră, pe cale, la o discuţie filologică. Nu ştiu ce cuvânt auzit dela ortacii de vânătoare a trezit tot arsenalul de analogii al asistentului universitar care nu se identificase cu totul cu anonimul „skior". Adică cu hainele şi uneltele pe care le purta aici. Celălalt se arăta neincrezător în doctismul filologilor. Auzeam numai frânturi de conversatie: „latina vulgară domnule"..,„în analele institutului de romanistică"..., etc.. Acum, căldura de aci, interiorul ăsta pitoresc, rachiul, nevasta gazdei, copiii, i-au readus la realitate. Am uitat să spun: Cula are trei copii şi după câte văd.. mai aşteaptă în curând unul. Casă de gospodar vrednic. Cam întârziat numai. La vârsta asta... şi toţi trei sub zece ani. Vorba unui cronicar: *„spor la rumân ca la nimeni"*.

După masă (o masă „copioasă" cum se spune la oraş) – am trecut la taifas. Amicii mei s'au lepădat demult de filologie. Familiarizaţi, ascultă cu interes spusele gazdei. Gospodina culcă copiii într'un pat lângă cuptor şi-i acopere cu ţoale. Se aşează apoi pe scaun în preajma focului şi ia furca. Fusul se 'nvârte repede: sfârâe.

Fumăm câteva ţigări şi ne sculăm. Plecăm la şură, la culcare. Cula aleargă înainte, în cămară, şi ne aduce cergile noi de lână să ne acoperim.

– Apăi mă culc şi eu în şură. că demult n'am mai dormit la răcoare.

Din faţa casei până la şură e o bătaie bună de puşcă. Păşim, unul după altul, pe pârtie.

Zăpada e moale, pufoasă. In fundul zării, printre muşuroaele nedistincte ale munţilor zărim luna. Abia răsare. Lumina e domoală, plăcută. Ii dă peisajului ceva de miraj, ceva de basm închipuit în culori simple.

In şură ne găsim fiecare loc pe otavă şi ne învelim în cergi. Printre scândurile uşii se furi- şează lumina zăpezii, a nopţii. Văd şi un pom cu ramurile – linii negre – trasate cu multă artă pe fondul alb.

– Unde mergem mâine, îl întreb, „încotrojin- du-mă" în cergă, pe tovarăşul meu?

– Mă gândeam, dacă n'o ninge să eşim la Cocoşu. La noapte joacă vulpea.. şi acolo sânt multe. Pentru opincile de lemn ale dumnealor încă e loc bun.

Skiorii au pufnit.

– Cum, opinci? bade Niculae, se miră Tony.

– Apăi nu ştiu cum le zice. Că au gurgoae ca opincile. Am mai văzut odată când mă 'ntorceam din Galiţia, într'un bâlciu la Sighişoara, o gră- madă de opinci de lemn. Dară cu adevărat opinci nu ca aestea...

– Eşim pela Teuş ori pela Potingani?

– Pentru dumnealor ar fi mai bine pe Teuş. Hè, altădată, cum cădea neaua nu mai cutezai să eşi la vârful Teuşului fără „tăciune" adică fără puşcă. Umblau lupii ca oile la stână. Aici şi pe Brătişa se strângeau de pe toate hotarele. Stă team noaptea, când era senin, prin prejur, la pândă. In vârful dâmbului făceam de cu toamnă ropi mari şi când începea să ningă le aco- peream cu târşi. De se întâmpla să cadă câte unul îl împuşcam şi-l scoteam cu funiile.. Pe atunci erau. Aveau şi unde sălăşui. S'or tăiat pădurile şi se mai tae. Costile 's belite...

Le spală ploile, zăpezile primăvara când se topesc. Macină pământul, tot, de rămâne steanul gol. Nu creşte firicel de iarbă, nimic. Ţi-e bănat când vezi dealul gol, stărp, cumu-i cremenea. Unde vrei să stea vânatul? Altădată aveam capre negre, jderi, nici vulturi n'am mai văzut la Cocoşu de nu mai ţin minte.

Cula vorbeşte mai departe. Simt în vorba lui, nu ştiu ce tris- teţe adâncă, scormonitoare, pe care nu i-o poţi bănui.

Schimb vorba, senin; Cula tace. Ii aud numai răsuflarea nere- gulată, trează.

– Sunt multe vulpi la Cocoşu?

– Sânt dară. Şi aici avem în Pietrea. Acum două săptămâni am găsit o bătătură de vulpi de m'am speriat.

– Unde?

– Aici, lângă pârâu, în dosul şurii. Da' să vezi cum, că e o po- veste mai lungă.

Imi trag cerga pe ceafă, îmi vâr bine picioarele în otavă şi ascult. Amicii mei tuşesc.. să înţelegem că n'au adormit.

Intr'o dimineaţă, începe Cula, eşisem să dau de mâncare la oi. Ninsese mult noaptea şi nu aveam după ce le scoate pe câmp. Pruncul lui frate-miu, a lui Pătruţ, cobora de acasă..

– Mă Culă, am găsit o vulpe, îmi spune. O vulpe puşcată şi moartă.

– Unde?

– Cam departe. Intr'o fundoae, sub Finişoare, în pădurea Jun- canilor.

– Vulpe mă? Ştii tu ce-i vulpea?

– Vulpe, zău! Era curtă da' vulpe.

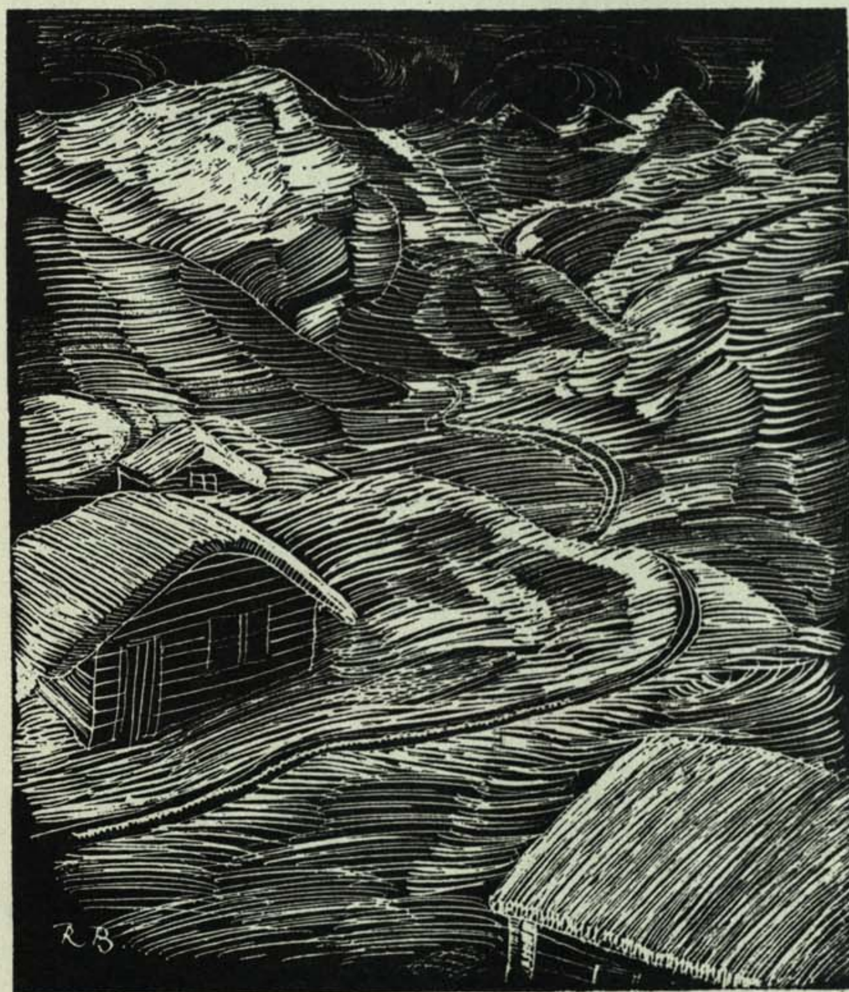
In vorba pruncilor nu mă 'ncred. Da' l-am mustrat în glumă:

– Şi dece nu v'ai adus?

– Cum s'o aduc? E grea şi-i departe. Hai tu, s'o beleşti acolo.

– N'am vreme.

Am intrat în şură să dau fân la vite. El după mine.



– Dacă vrei s'o aduc, il iau pe pruncu lui Pariza şi mergem după ea.

– Treaba ta, du-te.

– Dar – il întrerup eu curios – ce e aia vulpe curtă?

Cula mă lămureşte:

– Vulpe fără coadă. Adică cu coada scurtă. Tragi de multe ori după ea, de departe, şi-i rupi coada. O târăşte pe jos dacă nu i-ai rupt-o şi o smulge cu dinţii când se mai ţine într'o vinişoară. Rămâne cu un ciot de coadă..

Se vindecă..

Şi, cum vă spun, au plecat. Era devreme, dimineaţa. Pela patru după amiază, aproape de scăpătatul soarelui, dau cu ochii de prunci pe dealul lui Bode, coborând. Vulpea, legată de picioare şi ridicată pe o prăjină, în spate. Unul înainte, celălalt în urmă, ţineau prăjina pe umeri, cu vulpea între ei bălăbănindu-se. Coborau repede. Când au fost lângă părău, am văzut, de departe, că vulpea lor e.. câine. Un câine roşu, cu coada tăiată. Era şi de vânătoare.

– Lăsaţi-l mă jos că e câine. Pruncii s'au oprit, miraţi. Credeau că glumesc.

– E câine mă, nu-l aduceţi aici.

– Cum, nu e vulpe?? mă 'ntrebă copilul lui frate-miu. Hi, hi,.. se munciseră prea mult cu ea, de dimineaţa, târând-o pe jos, după ei, pe urcuşuri repezi, sau în spate, – ca să nu fie.. vulpe.

Au lăsat-o, cu neîncredere, lângă părău. Noaptea, cum au mirosit cum nu, au venit vulpile. N'a mai rămas decât pete de sânge şi oasele – câteva.

Avem vulpi, cum vezi, şi pe aici. Dar nu ies. Şi sălbătăciunea e hamişă ca şi omul. Când stă aproape de case nu se arată prin vecini. Merge, pe furiş, în altă parte. Prinde epuri, amuşină după stârvuri şi se sue şi în coteţele cu hoare...

...Şi vulpea aia curtă era, uitam să vă spun, o capaică a lui Valenuţu, tare bună. Puiase acuma în toamnă şi i-au aruncat căţeii.

După întâmplarea asta a rămas amărâtă. Bucina toată ziua, nu eşea la câmp decât cu sila, nu mânca. Dacă dădea peste epure bătea de două ori după el, făcea câţiva paşi şi... gata. Işi lăsa capul în jos, greu, obosit.

Acum vre'o două săptămâni eşise Valenuţu pe câmp – eu n'am putut merge că aveam să-mi mut un frunzar în podul grajdului – şi i-a sculat, într'o fundoaie de vale, sub Finişoare, un epure. A mânat puţin după el şi s'a oprit iar. Valenuţu, mâniat, a luat puşca de pe umăr şi a'ntors'o peste cap în nea. N'aş fi făcut asta. Un epure, doi, dă-i dracului că nu pieri fără ei. Câinele bun îi o avere. Şi i-ar fi trecut ei cândva de amăreală...

Cula se 'ntoarce pe altă coastă. Aud foşnetul moale al otăvii.

– Uite, ce lumină afară! Poţi număra taleri de argint pe nea. Minune de noapte pentru pândă. Au eşit şi stelele. Se aspreşte vremea...

Intr'o noapte ca asta stam la pândă, în vârful Viilor, pe muche. Trecuseră doi mistreţi la marginea satului, pe Gruiu şi urmele eşeau în sus spre Vii. Ştiam că trec la Uibăreşti ori Dragu-Brad. Le-am ţinut calea pe deal, într'o taetură de goroni. Măturasem neaua cu căciula de pe un butuc şi stăteam.

De-asupra nişte stele mari, mai mari ca de obiceiu şi par'că din ce simţeam gerul mai tare erau mai mari şi mai luminoase. Eu, pe atunci eram tânăr şi proaspăt vânător, nu văzusem niciodată mistreţi.

Ăştia trebue să fie cât nişte vaci, m'am gândit. Dacă nu i'oi nimeri, până să încarc puşca din nou – vezi, era zăbavă mare cu puştile alea fără patroane, – mă înghit. Stând aşa, nemişcat (e destul să clinteşti o cataramă dela puşcă să facă „tic" şi te aude dela o poştă sălbătăciunea –) aud în zăpadă: zdup. Am încremenit. M'am uitat la câţiva paşi în jos de unde auzisem săritura în zăpadă.. Era un epure. Stătuse aproape lângă mine în nea şi acum se scula să umble după hrană. Ei, m'am ales şi eu cu spaima odată. Mistreţii n'au eşit atunci noaptea. Am văzut a doua zi (după ce-i împuşcasem) mergând înapoi pe urmă, că au adormit subt un hat.

– Şi i-aţi împuşcat? întreb eu inutil.

– Pe amândoi. Unul era să fugă cu poştele în bucă dacă nu se lua un câine după el. L-a sucit, l-a învârtit până ce s'a întors mistreţul şi i-a rupt spinarea.

L-am ajuns noi pe urmă şi l-am prăvălit da' tot ne-a părut rău de câine.

Cula se 'ntoarce iar în otavă.

– Să durmim acu. Eu îs bătrân, mi-a cam perit somnul...

Eţi fi obosiţi şi mâine ne sculăm de vreme.

M'am încălzit. Cerga asta miţoasă şi moale e cuptor.

– Noapte bună, îmi spune Cula.

Răspund numai eu:

– Noapte bună!

Ceilalţi se vede că au adormit. Bine fac.

Afară, sub sclipătul înalt al stelelor, argintul bate în culoarea cerului senin.

VLAICU BÂRNA



SATE IN ZĂPEZI

Imi amintesc de iernile vechi, petrecute la țară, in șesul neted al Dunării, cu mulți ani in urmă. Acolo, cioporul alb al zăpezilor venea devreme și pleca târziu, târziu de tot, după zilele Babei. Zăpezile năvăleau ca niște oști stranii, intr'o singură noapte și cotropeau totul. Când se ridica noaptea, copacii se arătau in toată splendoarea lor albă, cu veștminte fantastice. Nimic nu mai semăna cu ce fusese mai inainte. Șesul se intindea ca o nesfârșită tipsie de argint imaculat.

Nici o urmă omenească. Nici un chiot. Primele zăpezi aduceau cu ele un suflu nou în viaţa satului. Nimic din ceeace era urât nu se mai înfăţişa vederii. Aveai impresia, în primele momente, că sărăcia a fost alungată undeva, departe, pe alte meleaguri, şi că, deacum, în acest peisagiu pur va începe o altă viaţă, o viaţă de basm şi de fast, ca intr'o pădure vrăjită. Pădurile de salcâmi în cari sunt ascunse satele şesului dunărean, păreau pădurile uriaşe, de argint, din poveştile cari, în anii aceia înflăcărau imaginaţia şi alintau inima. In cadrul acela minunat, în peisagiul acela pur, începea viaţa de iarnă a satului. Lopeţi late, de lemn, despicau obrazul zăpezii. Pârtii largi se deschideau dela o casă la alta. Vitele mugeau, dar parcă, în văzduhul nou, mugetul lor era mai proaspăt şi mai profund. Apoi, în locul caselor largi, făcute să încapă în ele întregul belşug al ogoarelor, apăreau pe uliţi săniile cu tălpi lucioase cari lunecau lin, ca apa. Atunci începea hărmălaia. Copiii, până la cei mai mici, cari abea se puteau ţine pe picioare, ieşeau în uliţi. Incepeau bătăliile cu obuze albe. Incepeau alergările la săniuş. Incepea construirea oamenilor de zăpadă. Cine n'a făcut, cu propriile lui mâini, în anii cei mai frumoşi şi mai sprinteni, un om de zăpadă? O cetate cu metereze, ridicate parcă pentru veşnicie, din puful alb şi atât de efemer al zăpezilor? In satul acela, care invie acum uriaş şi fremătător în amintirile mele, copiii erau mai meşteri în aceste soiuri de construcţii, şi, mai târziu, când mi-am mutat copilăria în mari târguri, n'am întâlnit alţii mai pricepuţi. Dacă nu aş şti că toţi acei meşteri şi vioi copilandri au rămas acolo, să sfâşie ogoarele, ca în epoca de piatră, cu pluguri rudimentare şi boi slăbănogi,



m'aş mira că dintre ei nu s'a ridicat un mare arhitect, un mare inginer, constructor de poduri şi edificii mărețe. Aveau atâta indemânare in tot ceeace făceau, atâta ingeniozitate.

Peste intâile zăpezi se aşterneau altele. Soseau gerurile. Zăpezile trosneau acum subt picioare, ca nişte crengi uscate, sonore, şi se spărgeau in oglinzi luminoase, in mii de cioburi de oglinzi luminoase. Ingheța râul. Inghețau ferestrele. Păsările se adunau lângă uşile prin care sburau grăunțe. Câteodată căderea serii aducea lupi. Satul intra atunci in panică şi se puneau la cale vânători. Dar, de cele mai adeseori, vânătorii, plecați din sat in zori, cu nesfârşită larmă, se intorceau pe inserat, obosiți şi flămânzi, fără nici-o piele de lup in spinare. E drept, ei aduceau dropii grase, iepuri mari cenuşii şi câteodată, vulpi. Seara, la margine, se auzea din nou urletul lupului. Erau zăvorite bine grajdurile. Dulăilor li se deslega lanțul. Şi noi, copiii, ne ascundeam infiorați capetele subt plapumă, şi adormeam târziu, cu o teamă neobişnuită in suflet, deşi ştiam bine că, din paturile noastre calde nu ne putea răpi nici o fiară, nici o gadină sălbatică.

Am trecut de multe ori prin satele amintirii mele, din şesul dunărean, prin acele sate frumoase şi cuviincioase, cu oameni cari cultivă, ca şi străbunii lor de sub stăpânirea lui Buerebista grâul şi vița. Totdeauna frumusețea zăpezilor aşternute peste acele sate m'a fascinat.

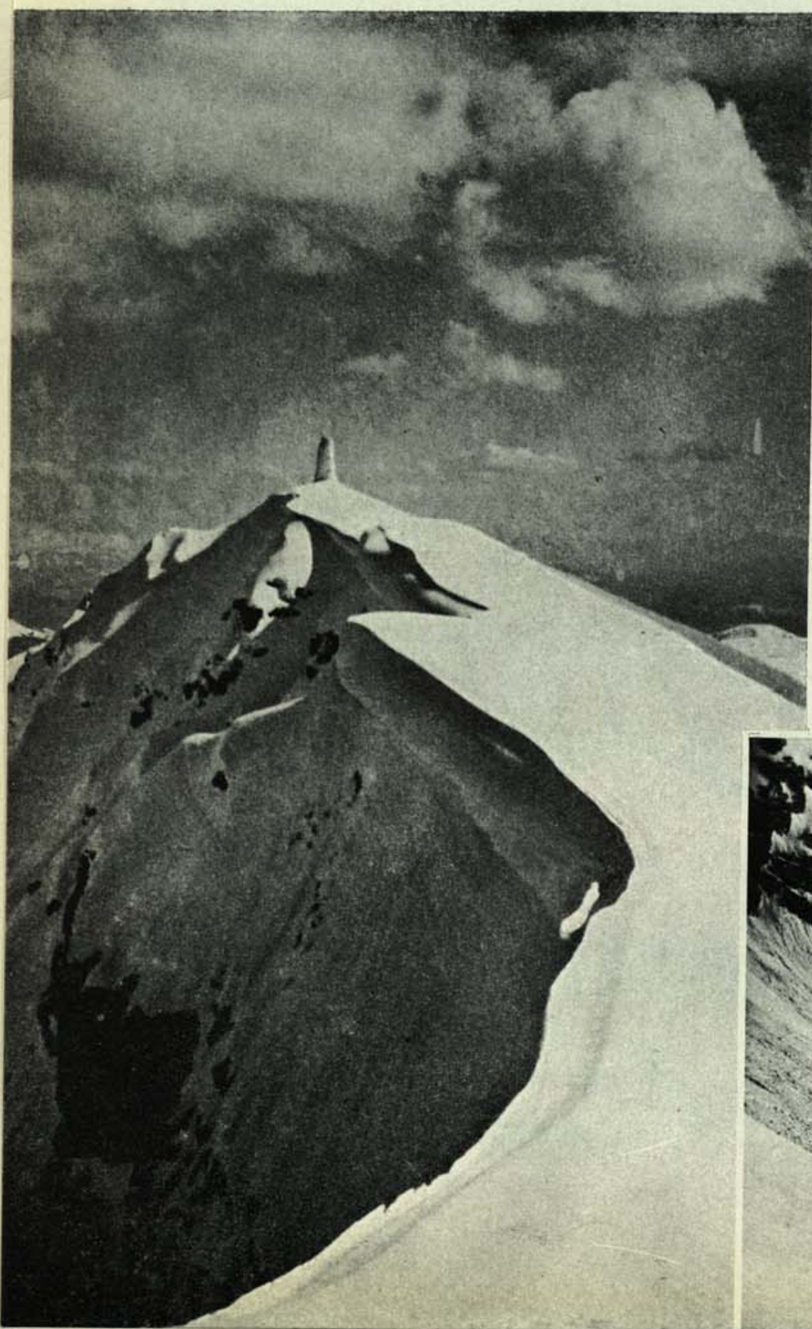
Dar aceasta s'a intâmplat poate, fiindcă undeva, in amintirea mea, trăesc mereu vii, câteva pâlcuri de sate culcate sub zăpezi.

ZAHARIA STANCU



PRIVELIŞTE „LUTOASA“ (LA DREAPTA, COAMA FARCĂULUI ŞI MIHAILECULUI, LA STÂNGA PIETROSUL MIC (1854 m.)





POP IVAN (1940 m.)

LACUL BÂLEA ŞI VÂRFUL PALTINA, IARN



CRONICA TURISMULUI

REZULTATUL EXPOZIŢIEI-CONCURS DE FOTOGRAFII O. N. T.

La 15 Decemvrie, s'a închis prima expoziţie concurs de fotografii, a Oficiului Naţional de Turism. Această manifestare a cunoscut un deplin succes de presă, de public şi rezultatele au fost mai mult decât satisfăcătoare, în ce priveşte aportul artistic fotografic şi colaborarea pe care Oficiul o întrevede în viitor cu fotografii amatori, cercetătorii colţurilor pitoreşti ale României. In cursul lunei în care a fost deschisă expoziţia din sala Comoedia, vizitatorii au venit în număr mare şi au fost foarte plăcut impresionaţi. Fapt de seamă, expoziţia a fost vizitată de M. S. Regele Carol II care a întârziat mult acolo, admirând lucrările expozanţilor, ocupându-se de fiecare în parte, depunând în urmă votul Său pentru lucrările pe care a binevoit să le distingă. D-l Sergiu Dimitriu, Preşedintele Oficiului Naţional de Turism, a dat lămuriri Majestăţi Sale Regelui şi a expus planurile de viitor în legătură cu acest gen de manifestare.

S'au primit la concurs 1066 de probe trimise de către 170 concurenţi. Datorită spaţiului restrâns, Oficiul Naţional de Turism s'a văzut silit să nu expună decât un număr de 183 fotografii alese de juriu. Acest juriu compus din d-nii: Em. Bucuţa, A. Corbu, S. Constantinescu şi Lonyai a procedat, în ziua de 15 Decemvrie 1936, la examinarea lucrărilor prezentate la concurs după prima selecţie, încheind un proces verbal. Au fost socotite demne de a fi premiate şi menţionate următoarele lucrări:

PREMII

Pr. I (2) No. 40 — N. Cristoveanu şi 98 — P. Lolescu
" II (2) " 107 — Ing. Manolescu " 122 — Dr. C. Parhon
Pr. III (2) No. 45 — Al. Crivez şi 70 — N. Ionescu
" IV — " 2 — I. Adam
" IV — " 95 — H. Löfler
" IV — " 147 — Căp. Şutu
" IV — " 171 — Vankerchoven

Menţiuni de onoare:

No. 3 — L. Adler
" 12 — C. Beldie
" 16 — Ing. Berindei
" 23 — G. Borş
" 26 — Ad. Chevalier
" 33 — A. Constant
" 47 — Th. Dragomirescu
" 61 — Ch. Gisclard
" 74 — B. Iscovitz
" 80 — Iul. Knauer
" 130 — Paul Petrescu
" 157 — I. Udrişte Olt

Hors - Concurs:

Al. Petit, pentru toate lucrările prezentate şi în special No. 129 bis.
W. Veiss, pentru toate lucrările prezentate şi în special No. 177.

Restul concurenţilor, cari au avut probe admise la expoziţia concurs, vor primi diplome atestând participarea; a achiziţionat Oficiul Naţional de Turism din lucrările lor un important număr de probe cari vor servi pentru propaganda turistică.

■

DRUMURI DE SKI ÎN TRANSILVANIA

E de netăgăduit astăzi, că turismul de iarnă a luat în ţările din occident o mare desvoltare, în primul rând datorită practicei skiului. De unde înainte vreme, puţini turişti se aventurau la urcuşul culmilor în toi de iarnă, astăzi skiul le dă putinţa să pătrundă în împărăţia zăpezii, până 'n apropierea sau uneori chiar atingând vârfurile cele mai mari.

El continuă astfel dincolo de unde nu pot să mai ajungă automobilul, trenul de munte, funicularul sau telefericul, devenind un mijloc de locomoţie în serviciul alpinismului.

Privit astfel, skiul încetează de a mai fi sport, aşa cum l'au practicat şi îl practică încă amatorii de exerciţii acrobatice, care se indentifică cu profesioniştii footballului sau ai tenisului. El devine un mijloc şi nu un scop: un mijloc minunat care dă putinţă omului nu numai să se bucure de aerul purificat şi dătător de sănătate, dar să şi pătrundă misterele naturii în unul din cele mai frumoase anotimpuri ale anului, să cunoască frumuseţea peisajului de iarnă la munte, unde lumina soarelui şi transparenţa atmosferei dau reliefurilor o putere de atracţie deosebită, provocând stranii ilusii de perspectivă.

Ajutorul preţios pe care l'a adus skiul, alpinismului de iarnă, se datoreşte faptului că acum aproape nu există în Alpi vârf mai însemnat, care să nu fi fost urcat, culme sau gheţar care să nu fie străbătute, în orice anotimp.

La noi, fireşte, folosul şi satisfacţia incomparabilă pe care o dă skiorului, iarna la munte sunt încă puţin împărtăşite, iar părtiile de ski ale celor mai mulţi se întâlnesc mereu în jurul acelora masive muntoase: Bucegi, Piatra Mare, Postovarul.

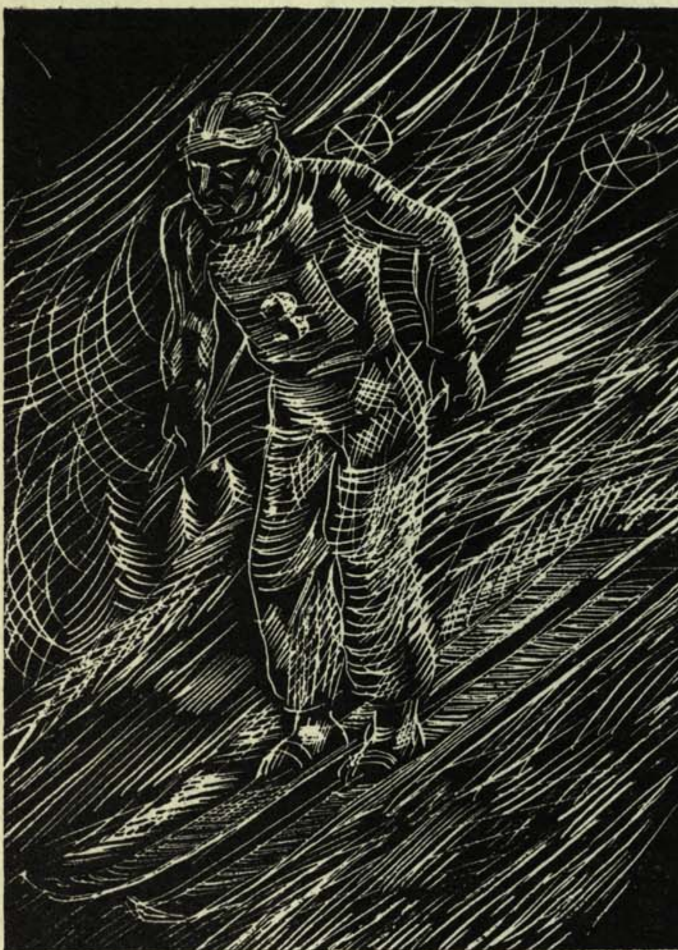
Totuşi şi în alte regiuni mai puţin accesibile decât acele frecventate de skiorii Capitalei, skiul şi cu el turismul de iarnă au pătruns în viaţa aşezărilor omeneşti de la poalele muntelui şi a pornit de acolo acţiunea de cucerire a înălţimilor.

Din Munţii Banatului şi până 'n cei ai Maramureşului şi ai Bucovinei, skiul a început să intre de altfel chiar în viaţa de toate zilele a omului de munte, fiind utilizat de poştari, spre a-şi duce corespondenţa în satele răsleţite şi de copii care se duc la şcoală, la mari depărtări.

De la săniuţa şi hârzoabele, moştenite din strămoşi, până la doaga legată în curmeie şi talpa de frasin, lucrată tot aşa de bine, ca şi cea cumpărată dela oraş, de meşterul „tâmplar" al satului, e o transformare care trebuie socotită şi în sporirea mijloacelor de câştig ale populaţiei de munte.

Aşa e de pildă pe *Muntele Mic*, în Banat, unde în decurs de numai câţiva ani, datorită iniţiativei particulare, în fruntea cărora stă cea a Asociaţiei funcţionarilor Municipiului Timişoara a luat fiinţă o adevărată staţiune de altitudine, skiorii găsind la o înălţime de peste 1500 m. mai multe case de adăpost, înzestrate cu tot confortul necesar, de la apă curentă şi baie până la luminat electric şi aparatul de radio.

Drumuri comode, cu înlesniri de mijloace de comunicaţie duc din Caransebeş cu autobuzul, automobilul sau trenul industrial



până 'n Borlova, iar de aci călare sau pe jos în 2 ½–3 ore până la amintitele cabane.

Alte terenuri de ski adună pe skiori în jurul staţiunilor climatice *Poiana Mărului* şi *Garâna* pe muntele *Semenic* sau la *Măgura Marga*, celor încercaţi şi obişnuiţi cu drumurile lungi recomandându-li-se podişul înalt al muntelui *Ţarcu*, (2190 m.).

In regiunile de Miazăzi ale Transilvaniei, exceptând regiunea Poiana-Postovar din preajma Braşovului, drumurile cele mai căutate de skiori sunt cele din munţii *Vâlcanului*, *Parângului* dar mai cu seamă ai *Cibinului*. Cabana Clubului „Minerul" de pe muntele *Straja*, cea de pe Parâng (cabana Auşel) şi altele mai noi dau posibilitatea skiorilor din valea Jiului să viziteze în toiul iernei culmile carpatice din jurul trecătorilor Vâlcan şi Lainici, iar din staţiunea de iarnă a Păltinişului-oaspeţii Societăţii Carpantine Ardelene pot să se încumete a străbate drumurile ce duc peste întinsul platou al Bătrânei până dincolo de înălţimile Cindrelului şi Steflesţilor, graţie adăpostului dela Piatra Albă şi caselor de pădurari.

Munţii *Retezatului* sălbatici şi cu creste abrupte sunt mai puţin propici pentru practica skiului, totuşi oferă un adăpost confortabil şi odihnitor în casa Touring-Clubului României de la Băleia, cu plimbări recreatoare în regiunea Cleanţului Cozmei şi a Râului Bărbat. La fel e în Munţii *Făgăraşului*, unde în tot timpul iernei casa dela Bâlea ademeneşte pe cei ce doresc să facă o excursie până la lacul îngheţat al Bâlii şi să admire întinsul circ glaciar de unde coboară pe trepte de ghiaţă, îmbrăcate în giulgiu de zăpadă, torentul neastâmpărat al cascadei „Urlătoarea Bârlei".

Există însă desigur o regiune cu minunate drumuri de ski şi mai puţin cunoscută decât cele amintite până acum.

E regiunea ce se înalţă ca o cetate muntoasă în mijlocul Transilvaniei, adevărat fort de apărare spre pusta fără de sfârşit, stăpânind deopotrivă cursul Mureşului ca şi acel al afluenţilor Tisei; sunt *Munţii Apuseni*.

Podurile înalte şi netede ale masivelor: *Vlădeasa*, *Muntele Mare*, *Balomireasa* şi *Biharia*, pe care zăpada atinge grosimi de peste 2 m., înălţimile din jurul staţiunilor: Abrud (D. Ştiurţ) şi Stâna de Vale (Munceii, Vrf. Poienii) formează terenuri ideale pentru practica skiului.

Nu e deci de mirare că în curs numai de câţiva ani au apărut şi aici hoteluri şi case de adăpost, care atrag o clientelă turistică din ce în ce mai numeroasă în timpul iernei. Aşa sunt de pildă: *Stâna de Vale* cu hoteluri al căror confort occidental cuceresc pe cei mai dificili vizitatori, spaţioasa şi bine gospodărita casă de adăpost „*Muntele Băişoara*" a Secţiei T. C. R. „Frăţia Munteană", situată numai 50 km. de metropola Ardealului şi la 3 ore şi jumătate depărtare de vârful Muntelui Mare (1827 m.) cu împrejurimi ademenitoare pentru toate categoriile de skiori sau casa *Pogăceana* a Batalionului de Vânători de Munte din Abrud aflată de cealaltă parte a Muntelui Mare. Un farmec deosebit îl adaugă aici practicei skiului, apropierea peisagiilor depărtate, datorită transparenţei atmosferei, apropiere care nicăieri nu apare mai evidentă ca de pe vârfurile din mijlocul Munţilor Apuseni.

Puţine privelişti sunt mai încântătoare pentru ochiul turistului, într'o zi de iarnă cu soare mult şi atmosfera curată ca aceia care se desfăşoară de pe Muntele Mare de jur împrejur, distingându-se la depărtări considerabile nu numai profilul crestelor ce străjuesc graniţa de Miază Noapte a Transilvaniei, ci şi vârfurile întregului lanţ al Făgăraşului, spinările întinse ale munţilor Cibinului şi Sebeşului. Deasupra izvoarelor Crişului Negru şi alb, *Curcubeta Bihariei* îşi aşteaptă şi ea skiorii care pot să urce acum cu uşurinţă dinspre Muntele Găina, unde datorită Vânătorilor de munte din Brad, o altă casă de adăpost a luat fiinţă în cursul anului trecut.

Dincolo de cursul superior al Mureşului, pe coamele Cupaşului din apropierea Lacului Roşu şi a Cheilor Bicazului, în preajma izvoarelor minerale dela Borsec, dar mai cu seamă pe coama vulcanică a *Călimanilor* părţii noi chiamă pe skiori la cunoaşterea unor regiuni puţin vizitate chiar în timpul verii. Nu au trecut decât 4 ani, decând un grup de skiori încercaţi au străbătut-o în 3 zile, petrecând 2 nopţi de Crăciun sub bolta înstelată, aproape întreagă această culme, urcând dela Topliţa pe pârâul Lomaşului şi coborând la Colibiţa în valea Bistriţei. Astăzi parcursul se poate face cu mai multă uşurinţă, graţie celor două case de adăpost, una la Tihuleţ, a Soc. Carpatine Ardelene din Sibiu, secţia Reghin, cealaltă ridicată de curând sub vârful Bradului Ciont de „Cercul Turistic" al intelectualilor Români din Tg. Mureş.

Aproape de graniţa de Miază Noapte a ţării, în *M-ţii Rodnei* şi mai cu seamă în *Carpaţii păduroşi* ai Maramureşului, (Pop Ivan, Copilaş) unde zăpada acopere culmile înalte încă dela începutul lui Noembrie şi dăinuieşte până la mijlocul lui Mai, drumuri de ski ce nu cunosc decât pe grănicerii şi vânătorii de munte aşteaptă turişti nu numai din restul ţării, dar şi de peste hotare, îndată ce mijloace de comunicaţie mai bune decât cele de astăzi, case de adăpost şi de odihnă le vor sta la dispoziţie.

Inceputurile le-au şi făcut Casa Pădurilor Statului cu linia ferată ce străbate Valea râului, Batalioanele de Vânători de munte din Sighet cu adăposturile dela Lutoasa şi Touring-Clubul României cu noua casă dela Prislop, situată tocmai pe drumul mare ce leagă Bucovina de Maramureş.

Nu ne îndoim că aici ca şi în alte regiuni virgine, mişcarea de cucerire a muntelui în timpul iernei se va face într'un ritm din ce în ce mai grăbit, atrăgând turiştii şi skiorii din regiunile prea cercetate cum e pe Valea Prahovei, unde abia îşi mai găsesc astăzi loc sportivii Capitalei.

VAL. PUŞCARIU

■

DRUMURI ȘI POPASURI PENTRU O VACANȚA DE IARNĂ

Nu este așa de mult de când iarna era la noi anotimpul scitic, de troene și de viscole, care închid în casă. Nu numai în basme și în poezia albă de pastele a lui Alecsandri, dar și în povestirea de trei luni a fiecăruia, din viața zilnică, șederea la gura sobei era o imagine familiară. O plimbare cu sania, în clinchet de zurgălăi, sau alunecarea pe patine nichelate, în țarcul destul de strâmt al unui lac, pe care cânta o flașnetă din alte vremuri, este tot ce vine, din trecutul de-acum treizeci de ani, ca bucurii de tinerețe ale anotimpului zăpezii. De-atunci s'a schimbat sau nu s'a schimbat harta Europei, s'au prefăcut s'au nu s'au prefăcut concepțiile despre lume, dar viața noastră de iarnă a ajuns cu totul alta. Turismului de vară îi răspunde astăzi un turism de iarnă, aproape mai ispititor decât cel dintâi, pentrucă dă și mult mai înviorătoare și concentrate plăceri. Omul-sanie, mersul pe tălpile lungi de lemn, skiul nordic și-a făcut apariția. Munții și văile s'au umplut de făpturi iernatice, mai totdeauna albastre pe alb și în haine, bocanci, tricouri, șaluri și căciuli de lână, aceleași pentru bărbați și femei. Iarna nu mai este anotimpul fără drum. Muntele românesc nu mai este zăvorit șase luni din an.

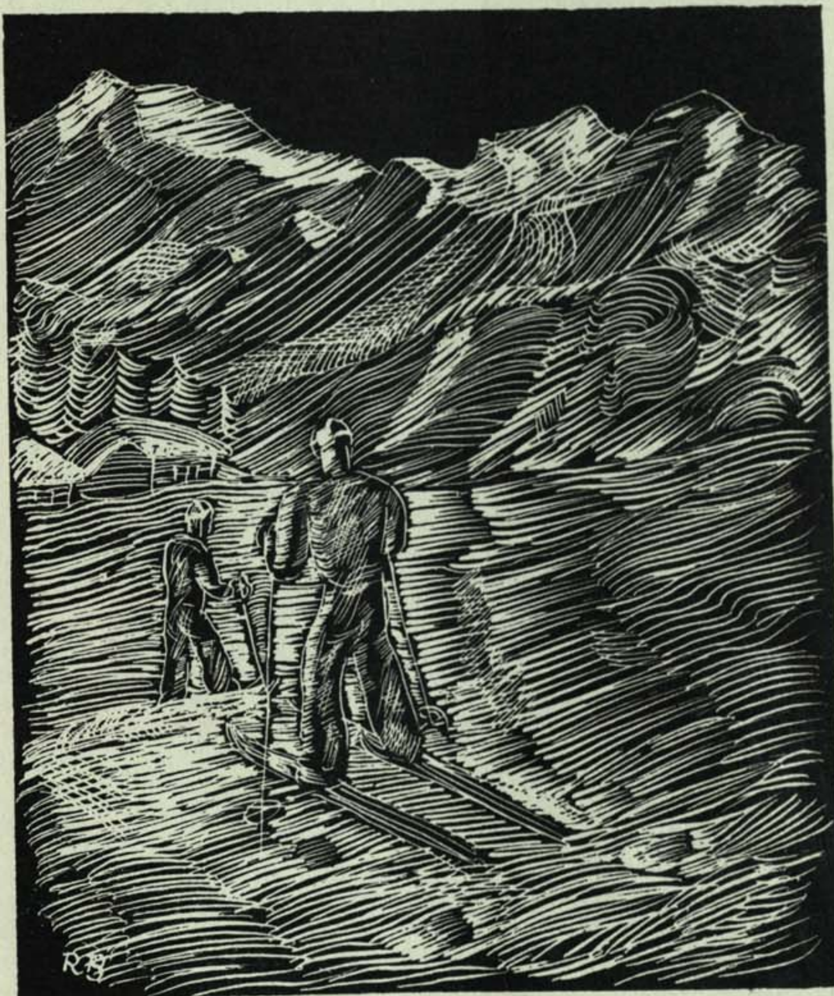
V'aduceți aminte de începutul capitolului despre anotimpuri din Cartea Munților a Bucurei Dumbravă: „Când e bine să te duci la munte? Totdeauna. Nu e anotimp, care ar putea să-ți închidă drumul spre înălțimi. Pentru adevăratul drumeț nu există vremea „rea", fiindcă el știe să iubească natura sub toate înfățișările ei". Numai că această natură se ascunde uneori îndărătul unor porți de ghiață și ani întregi n'am știut cum să trecem prin ele. N'am uitat nici astăzi ce fiori mi-au dat întâii skiori văzuți în iarna grea din 1907 între Rășinari și Sibiu. Erau doi soldați alpini austro-ungari, cari treceau ușori și fantomatici prin pădurea încărcată de ceață. Umblasem alături de călugării dela Schitul Ialomiței cu vârzoabele țărănești, dar zborul acesta lin și repede era cu totul altceva. Am avut atunci vedenia munților cuceriți de noul mijloc de mers și astăzi visul vechiu s'a împlinit întocmai.

Intre prospectele colorate, care se găsesc pe masa mea, cum trebue să se găsească pe multe din mesele dumneavoastră, este și acela al Muntelui Mic. El ne chiamă dela București, tocmai în părțile Caransebeșului, la 1806 metri înălțime, pe cele mai frumoase șei cu zăpadă, și mirarea nu este că ne chiamă, ci că ne ducem. Cinci, șase case de adăpost așteaptă acolo pe drumeți, în singurătatea de argint, și drumeții urcă anevoe coastele, care cu skiurile puse, care cu skiurile pe cai, ca să ajungă sus și să se bucure. Câteva sute de skiori pot să rămână pe munte fără nicio grije, nici de acoperiș, nici de mâncare. O adevărată colonie de hoteluri și de adăposturi, ridicate mai mult pentru iarnă, le stau la îndemână chivernisite cu tot ce trebue. Este poate cea mai luminată dovadă a nouei vieți de iarnă la care ne dedăm. Pe locuri unde, dela Sfântă Măria plecărilor cu oile în văi, ale ciobanilor, nici ei, locuitorii lor firești, numai puteau fi întâlniți, acum zburdă tinerimea orașelor, veselă și sprintenă pe spetezele întunecate de frasin, de parcă niciodată nu s'ar fi pregătit să facă altceva.

Ținutul către care ne duc vacanțele rămâne însă și iarna, cel care ne chiamă vara, Valea Prahovei. Este vorba de o vale a Prahovei mai întinsă și mai bogată decât cea geografică, Sinaia în întâiul grup, Buștenii cu Poiana Țapului în al doilea, și Predealul în al treilea, cu trecerile spre Valea Timișului, în al patrulea grup, Brașovul, cu poenele lui, în cel de al cincilea. Nicăeri frumusețea priveliștei și arhitectura sclipitoare a zăpezii nu sunt mai mari și mai felurite, nicăeri putințele de găzduire mai numeroase și mai bune, nicăeri vadul mai bătut. Plângerea obișnuită a stațiunilor noastre de aer și de apă că anotimpul balnear de două cel mult trei luni pe vară, nu este îndestulător pentru o politică omenoasă a prețurilor și a investițiilor de capitaluri, aici nu-și mai are rostul. Valea Prahovei este dela o vreme, și mai ales dela coborirea din Norvegia și Canada a skiurilor până la noi, valea celor patru anotimpuri. Luați trenul, numai pentru plăcerea ochiului, în orice zi de zăpadă, și în deosebi în ajunul sărbătorilor, spre Sinaia și Brașov, sau, dacă n'aveți răgaz nici pentru atât, duceți-vă în sala de cumpărare a biletelor din Gara de Nord cu puțin înainte de plecarea acestor trenuri, și veți întâlni lumea tânără și veselă a skiorilor și a excursioniștilor iernii, cu îmbrăcămintea care lasă pasul mai ușor, cu uneltele de alunecat pe umăr, și cu râsul mai cu seamă pe toate fețele.

Vara nu dă nici pe departe aceasă bucurie a plecării. In frigul ascuțit mersul însuș ajunge o desfătare. Uitați-vă la șirul acesta înaripat, care trece într'un viscol de zăpadă, îndoit puțin înainte, cu cele două bețe cu vârzoabe gata, pe pista cu cotituri și sărituri anume pregătite! Este frumos bobul și goana nebună pe făgașul de ghiață cu maluri înalte; patinatul este mângâios ca un dans într'o sală de bal cu draperii de mătase albă, dar cine ar putea să le pună alături de ski, cu libertatea, cu îndrăsneala și cu inițiativa lui neîngrădită de nimic, nu un sport, precum sunt celelalte, având nevoe de prezența și de aprecierea privitorilor, ci un act de viață săvârșit de unul singur și numai pentru sufletul lui în singurătatea orbitoare a troenelor, drum de iarnă iute cum e crivățul, turism, și nimic mai mult!

Bucegii și Carpații s'au împodobit de case de munți de jur împrejurul orașelor și satelor de pe cele două văi unde coboară drumeții. Sunt cel puțin treizeci cu o capacitate de primire până



la 3000 şi mai mult de oaspeţi, oaspeţi cari nu stau liniştiţi, că nu de aceea au pornit odihniţi de-acasă şi încărcaţi cu dor de ducă şi de umblet, ci roiesc pretutindeni. Poenele şi coastele sunt atunci mai vioae şi mai populate decât pământurile locuite din vale. Pe poiana dela Stâna Regală, unde astă toamnă, la umbra fagilor roşii, cei din urmă călători ai parcului din Sinaia sau ai bulevardului din Buşteni, şedeau in iarbă, cu grijă pentru hainele lor de oraş, şi se uitau pe gânduri peste brazi la piscurile până la care n'aveau niciodată să străbată, acum alunecă skiorii, cad şi se ridică. Fac şcoală. Lume de departe, încotoşmănată bine şi ajunsă până aici în blăni şi şoşoni lăcuiţi, cu automobile, se bucură de ei ca de un spectacol. Peste valea Peleşului, la 2 - 300 de metri mai sus, se cuibăreşte ca un castel medieval din părţile muntoase ale văii Rinului, hotelul de înălţime al Eforiei. El făcea parte din programul de organizare turistică de iarnă a regiunii, dar o soartă rea la oprit la jumătate. Este vorba acum să se găsească o formulă de colaborare între Eforie şi Oficiul Naţional de Turism, pentruca această mare şi mândră clădire, cea mai înalt aşezată şi cea mai cuprinzătoare şi modernă pe care o avem, să fie dată întrebuinţării. Pe şoseaua bogată în serpentine şi tăiată în pieptul muntelui până la ea, se vor mişca automobile-omizi cu multe roţi, care să înfrunte povârnişul şi zăpada. Sunt şi Sinaioţi mai îndârjiţi, cari vor şi cer aici întâiul nostru tren funicular.

La Predeal, cu vederea lui neasemănată, de pe şeaua unde estei aşezat ca pe o largă prispă, daoparte spre Colţii Morarului şi coama posomorită a Bucşoiului, iar de cealaltă, spre Piatra Mare şi Postăvar, cu despicătura adâncă a Timişului la picioare, Societatea Amicii Predealului şi Oficiul Naţional de Turism îşi dau mâna ca să creeze o căutată staţiune de iarnă. Atunci când hotelul atât de dorit se va putea ridica din fondurile Oficiului, se va căpăta şi punctul de reazim cel mai însemnat. Pista de ski de astăzi de mai mulţi kilometri, care, pornind dela poalele muntelui Cioplea, urmăreşte într'un nesfârşit ocol, cele mai meşteşugite diferenţe de nivel, se va putea organiza într'o adevărată pistă europeană, cu un sezon şi întreceri pentru întreaga ţară şi nu numai pentru România. Dacă Predealul este lăudat şi iubit pentru aerul lui curat şi întăritor de vară, care nu cunoaşte umezeala altor staţiuni, Predealul de iarnă are să-i dea zece înainte. De pe acum el şi-ar putea lua ca stemă skiul. Pe această unealtă ciudată şi exotică are să-i vie mai multă bogăţie şi dragoste de viaţă de cât pe toate căile dinainte împreună.

Păcat că studenţii civili ai Onefului n'au să mai fie întâlniţi anul acesta pe toate coastele care duc la Timiş. Ei făceau mai mult decât însemna numărul lor propriu zis pentru înviorarea regiunii, prin disciplina, şcoala de ski, tradiţia de sport şi publicul special pe care îl atrăgea din Bucureşti şi din alte părţi. Mutarea la Borsec, fie şi numai pentru o iarnă, va fi simţită ca o pagubă atât de localnici cât şi de ei înşişi. Legătura, dela anul viitor, cu fosta Şcoală Normală, dată Oficiului de Educaţie al Tineretului Român şi transformată pentru sezon într'un fel de cartier general, sau orice altă deslegare a problemei, în întâiul rând de adăpost, vor fi binevenite dacă vor întoarce Predealului şi Văii Timişului pe skiorii lor cei mai dragi. Un cuvânt de îndemn şi aproape de dojană am putea rosti, în treacăt, deoarece întârziem tocmai pe aceste locuri, şi pentru Asociaţia Creştină a Tinerilor, care are o aşa de minunată casă într'un aşa de mtnunat colţ, cum este intrarea văii spre Tamina, şi nu s'a gândit încă să le folosească decât pentru tabăra de vară de două luni, uitând cu desăvârşire până astăzi bucuriile zăpezii.

Poiana Braşovului rămâne până acuma cea mai bine organizată staţiune de iarnă românească, datorită nu numai spiritului mai gospodăresc al Ardelenilor, dar şi atâtor împrejurări locale deosebit de prielnice. Locul, întâiu, este ideal, atât pentru ski cât şi pentru mersul pe zăpadă. Hotelurile, casele de adăpost, restaurantele şi cantinele sunt multe şi nu scumpe. Drumul şi mijloacele de transport până acolo sunt la îndemâna oricui. Oraşul este foarte aproape. Poiana are o căutare, în sfârşit, care nu este de astăzi, de ieri. Şoseaua desăvârşită, lucrată cu prilejul Jamboreei cercetăşeşti de astă vară, i-a sporit încă ispita şi faima. Automobilele-omizi, cu roţi pe lanţuri, care pentru Sinaia sunt numai o dorinţă, sunt aici de mult o realitate. Casa Touring-Clubului de pe Cristianu-Mare şi a Asociaţiei carpatine săseşti de lângă ea, de pe Postăvaru, înlesnesc oricui o intrare mai adâncă în munte.

Cele două antene ale postului radio-emisiune dela Bod se deosebesc albe în zare, ca nişte semnale de circulaţie deschisă, cât vezi cu ochii, peste culmi şi peste şesuri. Pădurile sunt făcute numai din brazi de Crăciun. Intreagă firea stă îmbrăcată în veşmânt de sărbătoare.

Pe oamenii, speriaţi de mişcare şi de încordări, dornici deopotrivă de smulgere dintr'un mediu frământat şi de odihnă, trei locuri mai apropiate de Bucureşti îi îmbie, fiecare cu o făgăduială numai a lui. Cel dintâi e Sinaia. Zăpada, care a acoperit totul, din Vârfu cu Dor, Furnica şi Piatra Arsă până în Cumpătu şi Piscu Câinelui, aduce o linişte necunoscută vara. Casele cu ţigle roşii, cu prispe cu flori, cu grădini, cu forfota oamenilor se pierd în albul curat. Semnele care măsoară şi fragmentează depărtarea s'au pierdut pentru patru luni. Sportivii şi petrecătorii se duc la rosturile lor, fără să tulbure, numai ca o ilustraţie într'o carte. Plugurile de făcut cărări au tras în toate părţile pârtii, pe care-ţi dai seama în atâtea dimineţi că eşti cel dintâi care calci ca într'o ţară nouă. Inlesnirile traiului celui mai năzuros se îmbină cu singurătatea cea mai deplină a zăpezii şi a naturii. Ţurţurii loviţi de soare cântă ca o orgă nesfârşită cu sunete subţiri de cleştaruri.

Al doilea loc este Braşovul. Cetatea din veacul dinaintea ivirii Tătarilor, cu drumul sub ziduri, cu biserica ei neagră şi cu toată năvala de coşuri de fabrici şi de cartiere noui muncitoreşti, are un alt caracter şi o altă chemare. La câţiva paşi de inima oraşului, încep adevăratele alei de pădure, cu copaci bătrâni, sau urcuşurile de munte. Fiecare stradă are aproape altă înfăţişare şi altă viaţă. Este un fel de lume în mic, prin care te mişti cu o neistovită mirare. Toţi trecătorii îţi sunt parcă prieteni şi până nici prietenii nu stărue şi se topesc în mulţimea celorlalţi. Braşovul este un adevărat oraş de Crăciun, cu cântece de brad din toate ferestrele, cu lumânările aprinse la răspântii şi cu perspective medievale de culori tari şi de ciucuri şi clopoţei. Te crezi într'un alai de stea de vicleim, în care mergi prin zăpadă, privind şi privind, fericit de fericirea şi de zâmbetul proaspăt al celorlalţi.

Singura lipsă pentru oaspeţi este un al doilea hôtel, în afară de „Coroana", prea încărcat totdeauna şi cu un caracter, care începe să fie prea propriu. Sibiul în privinţa aceasta, cu cel puţin două hoteluri mari, vechiul „Impărat al Romanilor" şi „Bulevard", deşi cu o populaţie şi cu o circulaţie de călători mult mai mică, ştie să găzduiască mult mai bine. Fie că Astra va izbuti să-şi ridice hotelul dorit, fie că Oficiul Naţional de Turism se va hotărî să sară în ajutor, sau singur, sau în unire cu Astra, ceva însă trebue făcut. Putem să ne spunem cuvântul şi să ne amestecăm fără nici o sfială, pentrucă nu e vorba de nişte trebuinţe ale localnicilor ci în cea mai mare parte ale Bucureştenilor drumeţi şi Braşovul trebue lămurit şi îndrumat ca să le mulţumească.

Cel de al treilea loc de odihnă de vacanţa de iarnă al Bucureştiului este Balcicul. Cu toate glumele, pe care crivăţul le face uneori, cum le-a făcut şi anul acesta, dar pentru foarte scurtă vreme, în această firidă românească a migdalilor şi a smochinilor, portul nostru cel mai de miază-zi este localitatea din ţară cu cea mai urcată temperatură de iarnă. La doi paşi de aci se întinde Valea fără iarnă a ciobanilor ardeleni. Suntem pe Coasta-de-Azur a României. N'are nici o însemnătate că drumul până acolo, prin Dobrogea vântoasă şi ninsă, ne aruncă în cel mai aspru Decemvrie, pentrucă uimirea mării liniştite şi a golfului cald al Balcicului este cu atât mai nouă şi mai răsplătitoare. Tocmai după un asemenea contrast, cunoscut mai mult din cărţi sau din auzite, porniserăm de acasă şi acest contrast ne întâmpină în toată puterea lui. Balcicul fierbinte de vară, cu toate culorile tari, albastrul luminos al apei, galbenul prăfuit al malurilor, roşul ţiglelor, verdele plopilor, s'a făcut mai verzui şi mai auriu. Răcoarea, care numai câteodată se face frig, trage linii mai limpezi şi apropie lucrurile, scoţându-le din perspectiva lor nemărginită. Treci pe uliţi de colind, fără blănile şi mantalele dinăuntrul ţării, prin pacea mării şi a trecutului. Balcicul de vară este mai aproape de zei şi de veselii lor închinători dar cel de iarnă este mai lângă om şi răspânditor de odihnă şi de visare. Când portul va avea legătura lui pe apă cu Constanţa, iar hotelul de cel puţin o sută de odăi ridicat pe marginea mării de Oficiul Naţional de Turism, va putea găzdui mai multă lume decât se încumetă să-şi caute astăzi ocolo un adăpost de luni de zăpadă, Balcicul va fi unul din întâile noastre oraşe de iarnă.

EM. BUCUŢA

PUBLICAŢII TURISTICE

Calendar săptămânal, apare sub egida Touring-Clubului României (1937, vol. IV, Edit. „Cartea Românească", Bucureşti; 142 pag. în două culori cu numeroase fotografii, 80 lei).

In promovarea turismului românesc, înfăptuirile Touring-Clubului României: case de adăpost, marcaje turistice etc. ocupă un loc de frunte. Ele se întâlnesc astăzi aproape în toţi munţii ţării, din Bucegi şi până în Bucovina, din Cazanele Dunării şi până 'n Maramureş. Numai puţină importanţă a dat această asociaţie turistică şi pentru protecţia naturei, literaturii turistice, publicaţiile ei fiind poate singurele care au părăsit terenul labil şi vag al balestricei, căutând să puie la îndemâna drumeţului întâiu de toate o informaţie precisă şi cât mai bogată. Aşa au apărut, rând pe rând, la intervale mai mici sau mai mari - după posibilităţile materiale - câteva preţioase monografii tutistico-geografice: Castelul Peleş, Branul, Predealul, documentatul ghid „România balneară şi turistică" etc.

Calendarul săptămânal turistic se încadrează aceleiaşi preocupări de documentare şi informaţie exactă; el ne aduce la fiecare început de an pe lângă plastica evocare a frumuseţilor ţării o serie de date, imformaţiuni, reproduceri fotografice şi lămuriri de ordin practic, de cea mai mare utilitate excursionistului. Colaborarea unor turişti încercaţi, care sunt în acelaş timp oameni cu experienţă ştiinţifică (d-nii: M. Haret, prof. ing. I. Protopopescu, prof. M. Guşuleac Val. Puşcariu ing. Radu Ţiţeica, dr. Caius Lepa, ing. Al. Sbiera prof. Aurel Piţu, dr. A. P. Codreanu, dr. Virgil Armeanu, ing. C. Bughele etc) fac din această adevărată enciclopedie turistică geografică, o operă de reală îndrumare turistică pentru cunoaşterea ţării.

Un index alfabetic pe regiuni la sfârşitul volumului, uşurează cercetarea celor 4 calendare turistice apărute (1934-1937) şi dovedeşte în cele 179 de articole; ce alcătuiesc variatul lor cuprins, că aproape nu e colţ de ţară, care să nu fie cercetat cu dragoste şi atenţie de membri T. C. R.

Editurei „Cartea Românească" i se cuvine deasemeni recunoştinţa tuturor turiştilor, pentru sacrificiile materiale, cerute de apariţia calendarului, cât şi pentru buna prezentare tehnică.

•

Ing. Ion Păsărică: Frumuseţile naturale ale Banatului cu localităţile climatice-balneare şi caracterele Dunării (M. O., Imprimeria Centrală, Bucureşti; 84 pag., 1 hartă şi numeroase vederi fotografice; 150 lei).

In nici una dintre provinciile româneşti nu se îmbină mai fericit atâtea frumuseţi naturale ca în Banatul cel mănos, de care sunt atât de mândri locuitorii lui. Deoparte e valea cea largă a Dunării, ce-şi taie drum fermecător între Carpaţi şi Balcani, de alta ultimile metereze ale Carpaţilor cu vârfuri ce trec de 2000 m. şi albia Mureşului; între ele văi şi câmpii fertile formează cu bogăţiile scoase din măruntaiele pământului un decor tot atât de variat, pe cât e acel al mozaicului etnic întâlnit uneori în oraşe şi târguri, ducând o viaţă de prosperitate şi belşug.

Dl. ing. Păsărică, fost mult timp inspector la Uzinele de Fer şi Domeniile Reşiţa a ţinut să cinstească locul ce l'a ocupat şi prin scrisul său, înfăţişându-ne frumuseţile provinciei bănăţene.

Lucrarea sa se opreşte asupra: centrelor mai însemnate din Banat, a localităţilor climatice şi balneare, analizează sumar relieful, (munţi, râuri), dă o descriere a caracterelor Dunării, între Baziaş şi Turnu Severin, terminând cu indicarea principalelor căi de comunicaţie. Fotografii, în majoritate bine alese, complectează cartea.

Fără îndoială - dealtfel şi autorul o recunoaşte - cadrul prezentării frumuseţilor Banatului este prea schematic; descrierile - adesea stereotipe, (elementul uman aşa de variat este absent în aceste descrieri, informaţii de mică importanţă) - iau locul altora de interes primordial pentru îndrumarea vizitatorilor în cunoaşterea regiunii. Totuşi, apariţia lucrării este bine venită chiar numai prin gândul însufleţit al autorului, de a împărtăşi şi altora aceste frumuseţi, cu convingerea de a fi făcut prin rândurile sale „o dâră un drum, pe care mâine îl vor bate cu mai mult succes, alţi confraţi".

•

Philippe Amiguet: Technique et poésie de la montagne (254 pag. 16 pag. în heliogravură; Edit. Bernard Grasset, Paris; 15 fr.)

Literatura munţilor este de dată relativ recentă chiar în ţările unde alpinismul a intrat de mult în preocupările oamenilor (Austria, Elveţia, Franţa). Căci toţi scriitori care au descris frumuseţea lor: Jean Jacques Rousseau, Byron, Hugo, Lamartine, Ruskin, Théophile Gauthier etc. nu i-au cunoscut de aproape. Toţi aceştia au cântat munţii, fără ca să fi simţit greutăţile unei ascesiuni sau satisfacţia de a fi ajuns la culme, procedând ca şi scriitorii care au poetizat marea „văzând-o numai de la ţărm", cum spunea Pierre Loti.

Au trebuit să vie adevăraţii alpinişti, cercetători destoinici ai înălţimilor: Leslie Stephen, George Ingle Finch în Anglia, Charles Gos şi C. F. Ramuz în Elveţia, Emile Javelle şi Théodore Camus în Franţa, Guido Rey în Italia, Luis Trenker în Austria s. a., ca literatura alpestră să-şi revendice drepturile sale, în locul improvizaţiilor lirice sau idilice ale celor dintâiu.

Alături de scrierile celor din urmă se poate aşeza şi volumul lui Philippe Amiguet, conţinând în primul rând diferite sfaturi practice, privind mersul la munte, ascensiunile în regiunea zăpezilor veşnice şi a gheţarilor. Cartea se deschide cu o pledoarie pentru cunoaşterea muntelui, autorul trecând în revistă pe precursorii literaturii alpine: Aegide Tschudi, Conrad Gesner, Albert de Haller, Élie Bertrand, H. B. de Saussure, reproducând câteva fragmente din jurnalul lui Saussure, primul om de ştiinţă care a urcat Mont-Blancul (Journal à Chamouni et à la Cime du Mont Blanc).

Urmează cele patru scrisori (la drum spre munte), adresate nepotului său, în care prezintă în mod colorat şi fără amănunte de prisos, tehnica alpinismului.

Alte capitole: Muntele împotriva omului, Tiroliană, Don Juanii pietrei, Voinţa puterii, Viaţa în zăpadă, Filosofia muntelui, alcătuiesc o vedere panoramică asupra plăcerilor şi pericolelor muntelui.

Iniţiare metodică în tehnica modernă a alpinismului, cartea lui Amiguet, scrisă cu încrederea sinceră pe care o are omul de munte în binefacerile naturei, se recomandă în special tineretului.

•

Wierchy (Culmile), Anuarul Societăţii Poloneze din Tatra (vol. IV, 285 pag., numeroase fotografii, Krakow, 1936).

Publicaţia anuală a celei mai de seamă societăţi turistice poloneze, care numără astăzi câteva zeci de mii de membri, aduce un foarte bogat cuprins cu studii şi descrieri din aproape toate domeniile, ce sunt în legătură cu viaţa munţilor Tatra.

Aşa sunt: studiul etnografic asupra *Lemkilor,* tip de Gorali din regiunile Gorlice de *Roman Reinfuss* şi mai ales *Viaţa Ciobanilor în Munţii Gorce* (Beskizii orientali) de *Sebastyan Flizak,* apoi: *Istoria pinului carpatic, Regionalismul în munţii Poloniei* al prof. ing. *Walery Goetel* din Cracovia, preşedintele Societăţii.

Descrierea unei excursii în Pirinei, de la Mediterană la Oceanul Atlantic, a expediţiei Polone Alpine şi ştiinţifice în munţii Caucasului, împreună cu o abundentă cronică cuprinzând informaţii asupra mişcărei turistice în Tatra coplectează anuarul Societăţii Poloneze din Tatra care poate concura cu cele mai de seamă publicaţii similare din ţările Occidentului.

VAL. P.

INFORMAŢII

▪ n urma intervenţiei Oficiului Naţional de Turism, Direcţiunea generală C. F. R. a pus in circulaţie în ziua de 4 Februarie un tren de skiori pe distanţa Bucureşti-Predeal.

Acest tren pleacă Duminică dimineaţa la orele 7 sosind în Predeal la orele 10.40. In parcurs are opriri la Ploeşti, Câmpina, Breaza, Comarnic, Valea Largă, Sinaia, Poiana Ţapului, Buşteni şi Azuga.

La înapoere trenul pleacă din Predeal la ora 18.40 sosind în Ploeşti-Sud la ora 20.41 iar în Bucureşti-Nord la ora 21.55. Trenul va circula pe timpul sezonului de iarnă şi numai atunci când zăpada va fi favorabilă practicării sporturilor.

▪ La conferinţa turistică a Micei Inţelegeri care a avut loc la Belgrad s'a pus la punct chestiunea participării comune la Expoziţia internaţională dela Paris şi organizarea deasemenea în comun a unei expoziţii la Zagreb în Octombrie 1937.

▪ *Dela „Clubul Alpin Român".* Al 8-lea ciclu de ascensiuni colective organizat de „Clubul Alpin" în iarna anului acestuia, cuprinde pe lângă itinerariile de sky parcurse în zilele de 24 Ianuarie, 7 şi 14 Februarie, o serie de ascensiuni în regiunile alpestre ale munţilor noştri şi anume:

7 Martie-Ascensiunea văii Coştila (Bucegi). Delegaţi: N. Dimitriu-Dan Popescu.

25-28 Martie-Creasta Pietrei Craiului (sudică şi nordică). Delegaţi: G. Frim-I. Şincan.

11 Aprilie-Albişoara Geminelor-Creasta Picătura (Bucegi). Delegaţi: N. Baticu-N. Dimitriu.

23-25 Aprilie-Vânătoarea-Arpaşul-Podagrul (Făgăraş). Delegaţi: I. Şincan-S. Tulea.

30 Apr.-2 Mai-Ascensiunea văii Bucşoiului. Delegaţi: G. Frim-G. Ştefănescu-Buşteni.

Detalii şi înscrieri la Secretariatul General al Clubului, Dr. V. Steopoe, Str. Biserica Amzei No. 8, Bucureşti.

Programul amănunţit al ascensiunilor este afişat în vitrinele clubului şi anume:

Sinaia: Sala mare a gării.

Buşteni: Peronul Gării, sub ceasornic.

*

Cu acest ultim ciclu, colectivele Clubului Alpin, care a organizat cele dintâi ascensiuni gradate în regiunile de stâncă ale munţilor noştri, se soldează cu:

108 ascensiuni . . 1007 participanţi.

Adăogând la acestea, escaladele organizate de gruparea care avea să devină mai târziu „Clubul Alpin Român" (36 ascensiuni cu 240 participanţi) *rezultă pentru perioada 1933-1936, un total de 144 ascensiuni, efectuate atât vara cât şi iarna, în Bucegi, Piatra Craiului, Făgăraş şi Retezat, cu un număr de 1247 participanţi.*

*

Ţinuturile neexploatate ale munţilor noştri şi cu deosebire ale Bucegilor, sunt cercetate în cursul aceloraşi ani, de către echipele Clubului, care efectuează un număr de 25 escalade noui în stâncă şi 12 în zăpadă; cu această ocazie, introduc pentru prima oară la noi, materiale tehnice necunoscute până atunci, ca pitoanele simple şi cu inel mobil, carabinierele, buclele de rappel, ciocanul de stâncă etc. difuzând totodată întrebuinţarea acestor materiale cum şi metodele de escaladă acreditate în alpinistica străină, între cari: traversările în pendulare şi balustradă, escaladele în „ramonaj" precum şi variatele metode de coborâre „în rappel" cari trec succesiv dela metoda aproape primitivă, denumită „genevează", la coborârile în „rappel tirolian" şi în „diagonală dublă", acestea din urmă fiind introduse în ultimul timp.

Datorită acestor noui mijloace technice, o bună parte din ţinuturile noastre, considerate ca inaccesibile, sunt escaladate pe rând de echipele C. A. R.-ului şi descrise amănunţit în „Buletinul Alpin", organul oficial al clubului, dând astfel lumii noastre turistice posibilitatea cercetării unor regiuni a căror aspră măreţie, era până atunci necunoscută.

▪ *Conferinţe turistice la Timişoara.* Secţia „Banat" al Touring-Clubului României a luat iniţiativa ţinerii unei serii de conferinţe.

Aceste conferinţe cu caracter documentar şi informativ privitoare la:

a) organizările şi înfăptuirile turistice din România,

b) regiunile turistice româneşti,

c) pregătirea şi educaţia turistică, au loc în amfiteatrul Traian Lalescu din pavilionul Şcoalei superioare politehnice, în fiecare săptămână.

Până acum, în conferinţele ţinute, au tratatat despre: Turismul în România, Masivul Retezat, Mersul la munte, dl. prof. ing. I. Protopopescu şi despre Munţii Apuseni (două conferinţe) dl. dr. Tit Liviu Oprişa.

▪ *Ascensiunile Clubului Alpin Român.* Echipele Clubului Alpin Român au întreprins în vara anului 1936, un număr de 27 ascensiuni în M-ţii Bucegi, Făgăraş şi Piatra Craiului, la care au participat 232 de persoane.

Dintre itinerariile străbătute, 21 au fost făcute pe traseele cunoscute, iar 6 prin ţinuturi cercetate pentru întâia oară în vara anului trecut.

In programul de iarnă (1936-1937) C. A. R. a destinat o parte din ascensiuni (Decembrie-Martie) cursurilor de ski, urmând ca să rezerve a 2-a perioadă: Martie-Maiu, ascensiunilor propriu zise.

▪ *Casa „Pietrile-Stânişoara"* din Munţii Retezatului, proprietatea Touring-Clubului României va fi dată în exploatare, în primă-vara anului curent.

Ea se află situată la 1550 m. alt., la punctul unde capul lanţulu „Stânişoara" este atins de valea Izvorul Stânişoara, depărtare de 3-4 ore de satul Nucşoara şi 3½ ore de lacul Bucura.

Noua casă Pietrile are la parter trei camere, sufragerie, cameră de baie, bucătărie; iar la etaj şapte camere, putând adăposti peste 60 de persoane.

▪ *Marcaje turistice în Banat.* In cursul anului trecut, Secţia T.-C. R „Banat" a executat două marcaje importante în munţii Banatului pe următoarele itinerarii: 1) Poiana-Rusca, Valea Hidegului, Poiana Ruschii, Dosul Ostreşului, Cracul Păcurarilor, Curerece-Izvor (jud. Severin) cu albastru vertical pe fond alb, făcându-se legătura cu poteca de creste Băile Herculane-Retezat şi 2) Poteca de pe Valea Cernii dela Ţesna şi schit pe fosta graniţă până la Cupăn şi de aci îndărăt altă potecă sub perdelele de calcar până la Ţesna.

▪ *Concursurile de ski în cursul lunei Martie.* Vor avea loc în luna Martie următoarele concursuri de ski:

7.III. Concurs comemorativ Gh. Economu (slalom şi coborâre) la Vârful cu Dor.

7.III. Concursul Pietrei Mari (slalom şi coborâre).

15.III. Concurs prahovean (slalom şi coborâre) la Omul.

22.III. Concursul primăverei (slalom şi coborâre) la Mălăeşti.

22.III. Concursul sibian (slalom şi coborâre, pentru domni şi doamne) la Păltiniş sau în M-ţii Făgăraşului.

▪ *Casă de adăpost pe muntele Vlădeasa.* Sub auspiciile Oficiului de turism al jud. Cluj şi a Secţiei T.-C. R. „Frăţia Munteană" Cluj, s'a început construcţia unei noi case de adăpost în Munţii Apuseni.

Această casă situată la alt. de 1410 m., în locul numit „Poiana Frănturei", sub poala masivului Vlădeasa se află la depărtare de 1 oră şi jumătate de satul Rogojel şi la o oră de vârful acestui munte (1838 m.)

Ea va putea fi accesibilă atât din valea Săcuieului, cât şi din valea Drăganului, fiind aşezată şi într'o regiune foarte propice pentru practica skiului.

▪ In comuna Poiana Sibiului a luat ființă asociația de Turism „Munții Noștri“ urmărind să facă cunoscute regiunile din județul Sibiu.

▪ Informațiuni detailate în legătură cu casa „Brădișor“ de pe Muntele Mic, se vor cere asociației „Amic“ din Timișoara, Bul. Take Ionescu, 4, (tel. 1358) între orele 17—18 iar pentru Casa „Dor de Munte“ la Sub-prefectura Jud. Severin-Lugoș (tel. 2.27).

▪ Un grup de avocați au pus bazele unei asociații de turism (A.T.A.) care a luat ființă legală prin autentificarea actului în ziua de 5 Februarie a. c., înaintea Tribunalului Ilfov, Secția Notariat. Asociația urmărește consolidarea legăturilor cu colegii din țară și străinătate, organizând tabere pentru copiii și familiile membrilor.

▪ Cu începere dela 1 Februarie Căile Ferate Române au fixat următorul curs de convertire, de care vor face uz stațiunile de cale ferată și agențiile de voiaj: Lira egipteană 717,80, Florinul olandez 77,70, Drahma 1,20, Dinarul 3,10, Marca germană 39,90, Belgasul 23,70, Pengoe 27,80, Coroana daneză 31,45, Marca filandeză 3,20 lei, Lira turcă 111,95 lei, Escudo 6,60, Lira sterlină 701,10 lei, Pesetas 19,50, Lira italiană 7,45, Dolarul hârtie 142,80, Dolarul aur 175,30, Coroana norvegiană 34,85, Francul francez 6,65, Coroana cehă 4,95, Leva 1,30, Corana suedeză 36,25, Lira palestiniană 699,70, Zlotul 26,85 lei, Șilingul austriac 27,80, Francul elvețian 32,55, Francul aur 32,60.

Aceste cursuri se aplică la convertirea valutelor străine în lei a taxelor de transporturi în traficul de călători, bagaje, mesagerii și mărfuri.

Dacă taxele de transport ale parcursurilor străine sunt exprimate în unități tarifare atunci se va percepe o supracotă de 38 % numai pentru taxele parcursurilor străine, care se va trece într'o rubrică specială numai în conturi, urmând ca suma supracotei respective să intre în totalul taxelor încasate.

▪ Masivul Ciucaș va avea în scurt timp o cabană ridicată prin stăruințele asociației de turism și sport „România Pitorească“. Asociația a obținut locul și autorizația de construcție, colectând până în prezent și suma de Lei 76.860 din care 30.000 lei au fost donați de O. N. T.

▪ A apărut calendarul T.-C. R. pe anul 1937. Cu acest volum al 4-lea din cele apărute până în prezent, Touring Clubul încheie o serie de 178 articole asupra regiunilor turistice din țara noastră care se pot repartiza în 18 grupe și anume: 16 articole generale, 17 despre Banat, 11 despre Bucovina, 13 despre munții Făgărașului, 3 Parâng și Vâlcan, 6 Piatra Craiului și Postăvarul, 11 despre munții Retezatu, 5 Munții Rodnei, 4 Munții Sebeșului, 5 despre Dobrogea, 6 Maramureș, 9 despre Moldova, 23 Munții Apuseni, 7 Munții Bârgăului și Călimani, 18 despre Munții Bucegi și Leaota, 4 Munții Ciucului și Teleajenului, 4 orașe și cetăți și 16 despre stațiunile balneare și climatice.

Iubitorii de natură găsesc în această colecție date interesante în legătură cu reguinile turistice din țara noastră.

▪ De curând a apărut „Skiul Românesc“ o revistă de specialitate cu publicarea căreia se ocupă Federația Română de Ski. In numărul 2 se găsesc articole semnate de A. S. R. Principele Nicolae, de Dl. Adjutant Iacobici, C. Morțun, etc.

▪ Pe versantul sudic al muntelui Mare, în regiunea Pogăceana la 1400 m. altitudine, turiștii pot găsi adăpost la cabana batalionului 5 Vânători de Munte „Avram Iancu“. Prin Abrud-Lupșa (30 km.) și apoi pe jos sau cu skiul se poate ajunge la această cabană în 2-3 ore pe valea Caselor Pogăceana sau pe drumul de creastă Citera Runcurilor-Pogăceana. Tariful este de 20 lei de pat pe 24 ore pentru ofițeri și 30 lei pentru civili.

DIN STRĂINĂTATE

Anglia.

Propagando românească a Soc. „Le Play“. Echipa de studii a Societății de studii monografice a Soc. „Le Play“ care a vizitat în cursul verii trecute cât și în 1933 țara noastră, va publica în curând o lucrare despre România, sub conducerea prof. H. J. Fleur și Estim Evans.

In acelaș timp în ciclul de conferințe al Societății s'au ținut până acum două prelegeri privitoare la țara noastră.

D. H. J. Fleur, profesor la universitatea din Manchester, a vorbit despre „Țăranul român“, iar d-ra A. R. Burgess a ținut o conferință cu titlul „Imagini din România“, cu proecțiuni. La conferința d-lui prof. Fleur a ținut un cuvânt introductiv lordul Meston.

Danemarca.

O nouă carte despre țara noastră. Scriitorul danez *C. E. Hansen*, autorul unei cărți despre țara noastră, va scoate în curând o nouă lucrare în care se va ocupa de frumusețile naturale ale României.

Această lucrare menită să ne facă o bună propagandă în țările nordice, va fi însoțită de numeroase planșe fotografice.

Franța.

Premii literare pentru propaganda turistică. Trei premii de 25.000, 15.000 și 10.000 franci vor fi decernate scriitorilor străini care în intervalul dela 1 Ian. 1933-15 Nov. 1936 au scris studii sau articole menite să pună în valoare frumusețile artistice sau naturale ale Franței, în cadrul preocupărilor turistice.

Comisiunea ce va acorda aceste premii are în fruntea sa pe Roland Marcel, comisarul general al turismului și pe Gabriel Faure, cunoscutul scriitor și artist, ca delegat al Touring-Clubului Franței.

Germania.

Creșterea numărului turiștilor străini. După o statistică foarte amănunțită interprinsă de 2500 de orașe, stațiuni balneare și climatice, localități de vilegiatură și turism, numărul vizitatorilor străini în Germania este într'o vădită creștere.

Astfel de unde de la 1 IV 1932-31 III.1933 vizitaseră Germania 1.114.700 străini, în perioada corespunzătoare din 1935-1936 (1 IV 1935-31 III.1936) numărul acestora se ridică la 1.571.400, cu un spor de peste 400.000.

In ordinea numerică cei mai frecvenți vizitatori sunt: Olandezii, Englezii și Elvețienii, după care vin: Nord-Americanii, Scandinavii și Francezii.

Italia.

Publicațiunile Direcției generale a turismului. Semnalăm între noile broșuri pe care le editează Direcția generală a turismului italian pentru propaganda în străinătate: „Lacurile Italiei“, „Cetatea Vaticanului“, „L'Agro Pontino“, în care se descriu amănunțit lucrările regimului fascist pentru transformarea radicală a acestei zone mlăștinoase si nesănătoase, timp de atâtea secole, „Scala“, studiul istoric și artistic al acestei celebre săli de operă din Milano și o nouă ediție a ghidului hotelurilor din Italia (Gli Alberghi in Italia).

Polonia.

Trei rezervațiuni naturale în munții Tatra. Comisiunea Protecției Naturii din Tatra a hotărât înființarea a trei noi rezervațiuni naturale în regiunile: Javorina, Vysne Hagy și Tatra de vest (Valea Koprova, Ticha și Kamenisty)

▪ *Primul teleferic polonez.* La începutul acestei ierni s'a pus în funcțiune în munții Tatra, primul teleferic polonez.

Stațiunea de plecare a telefericului e la Kuznice (3 km. depărtare de Zakopane) punctul cel mai înalt pe care-l atinge fiind Kasprowy (1988 m.), străbătând o distanță de 4200 m.

Acest teleferic e pus la dispoziția skiorilor care găsesc pe platourile dela Kasprowy, terenuri minunate cu zăpadă care ține din Noembrie și până la sfârșitul lui Mai, expoziția pantei fiind spre Nord.

Se acordă membrilor F. R. S. S. o reducere de 33% din tariful de transport al telefericului, în baza cărţii de membru eliberată de federaţie.

■ *Concursuri internaţionale de ski în lunile Martie şi Aprilie.*
6– 7 III. Lahti (Finlanda).
19–21 III. Cursele clasice dela Solleftea (Suedia).
27–29 III. Gunasvaara (Finlanda).
30–31 III. Feldberg (Germania), concurs internaţional de slalom şi sărituri.
4 IV. Triglav (Jugoslavia).

■ *Praga (Radio-Central).* Birourile de voiaj din Cehoslovacia, au alcătuit un plan pentru ridicarea turismului în statele Micii Inţelegeri. Acest plan prevede înfiinţarea în România, Jugoslavia şi Cehoslovacia a unor birouri naţionale de călătorie care vor susţine în mod reciproc turismul, făcând o propagandă comună în celelalte ţări.

Străinii despre ţara noastră.

■ *Eastern Charpathen Studies-Roumania.* Urmând publicaţiunile streine care vorbesc despre România, am atras atenţia cititorilor în numărul trecut asupra importantului articol publicat de istoricul *Aldo Mieli* în revista *Archeion (vol. XVII-936 pag. 101-237)*, intitulat *„Un viaggio in Romenia"*.

Felul cum ne privesc aceşti călători, şi aprecierile în mod cu totul obiectiv, sunt demne de semnalat dacă ţinem seamă de autoritatea şi competinţa celor ce urmează.

De astă dată vom trece un studiu apărut în limba engleză prin străduinţa membrilor Soc. „Le Play" şi intitulat: Easten Charpathen Studies Roumania. Cartea este prefaţată de Baron of Agra and Dunattar iar studiile acestea sunt semnate de Hilda Ormsby şi H. I. Howan.

Din cuprinsul volumului se desprinde mai întâi o scurtă privire asupra geomorfologiei României.

Trecând însă mai departe, lectura devine anevoioasă, iar cunoştinţele pe care trebue să le aibă, mai pretenţioase. Se înfăţişează astfel o carte de specialitate care cuprinde cuvinte tehnice, fără o menţionare şi un termen echivalent accesibil oricui. Cuvinte ca: „Lontopodium alpinum" nume cu care naturaliştii au botezat „Floarea Reginii", şi altele de acest gen pe care turistul cu greu le poate recunoaşte în forma lor ştiinţifică îşi găseau uşor echivalentul, cartea fiind astfel la îndemâna oricui. Viaţa economică îşi are la rândul ei rezervat locul cuvenit după cum autorii nu au uitat nici însemnări de ordin etnografic sau sociologic.

Astfel prezentată această lucrare poate sta la îndemâna turiştilor cu o anumită cultură, servindu-le mai mult ca un îndemn la drum spre ţara noastră, unde vor găsi altă Românie, diferită de aceia prezintată în lucrarea de faţă.

O semnalăm fără multe comentarii.

■ Din cauza timpului nefavorabil practicării sporturilor „Săptămâna Sinaei" care urma să înceapă la 7 Februarie a fost amânată. In ultimul timp grosimea stratului de zăpadă atingând 60 şi chiar 80 cm. în unele locuri „Federaţia de Bob" a hotărât deschiderea concursurilor pentru ziua de Duminică 14 Februarie dată la care au început.

In primele zile au fost mai mult probe de antrenament şi verificare a pârtiei de bob care începe dela cota 1000 lângă cabana de sub stâncile Sf. Ana.

■ La conferinţa turistică a Micii Inţelegeri care a avut loc la Belgrad în prima jumătate a lunii acesteia, Oficiul Naţional de Turism a fost reprezentat prin preşedintele său Dl. Secretar General Sergiu Dimitriu şi Alfred Pacsimade, Directorul Tehnic al Oficiului.

■ „Belutinul Meteorologic Sportiv", pe care Oficiul Naţional de Turism l'a organizat în acest an, s'a bucurat de o frumoasă primire din partea celor interesaţi, dovedindu-şi astfel utilitatea. In ultimul timp întrebările ce ni se adresau prin telefon fiind foarte numeroase, (deşi la trei ore dela culegere, observaţiile ce se fac în localităţile indicate sunt cunoscute de public), Oficiul a luat hotărârea ca datele culese între 8–12 dimineaţa să fie difuzate la Radio în cadrul emisiunii de prânz şi comunicate ziarelor care la rândul lor le-a acordat ospitalitatea cuvenită.

Deasemenea pentru a da şi mai mari posibilităţi de informare sportivilor, acest buletin este afişat în centrele mai populate din oraş şi la biroul de informaţii din Gara de Nord. In oraş acest buletin este expus la Biroul de Voiaj C. F. R.-(Piaţa Palatului), Biroul de Voiaj Wagon-Lits (Calea Victoriei, colţ cu strada Câmpineanu), Librăria Cartea Românească, Librăria Alcalay şi Magazinul Spirescu din Str. Academiei.

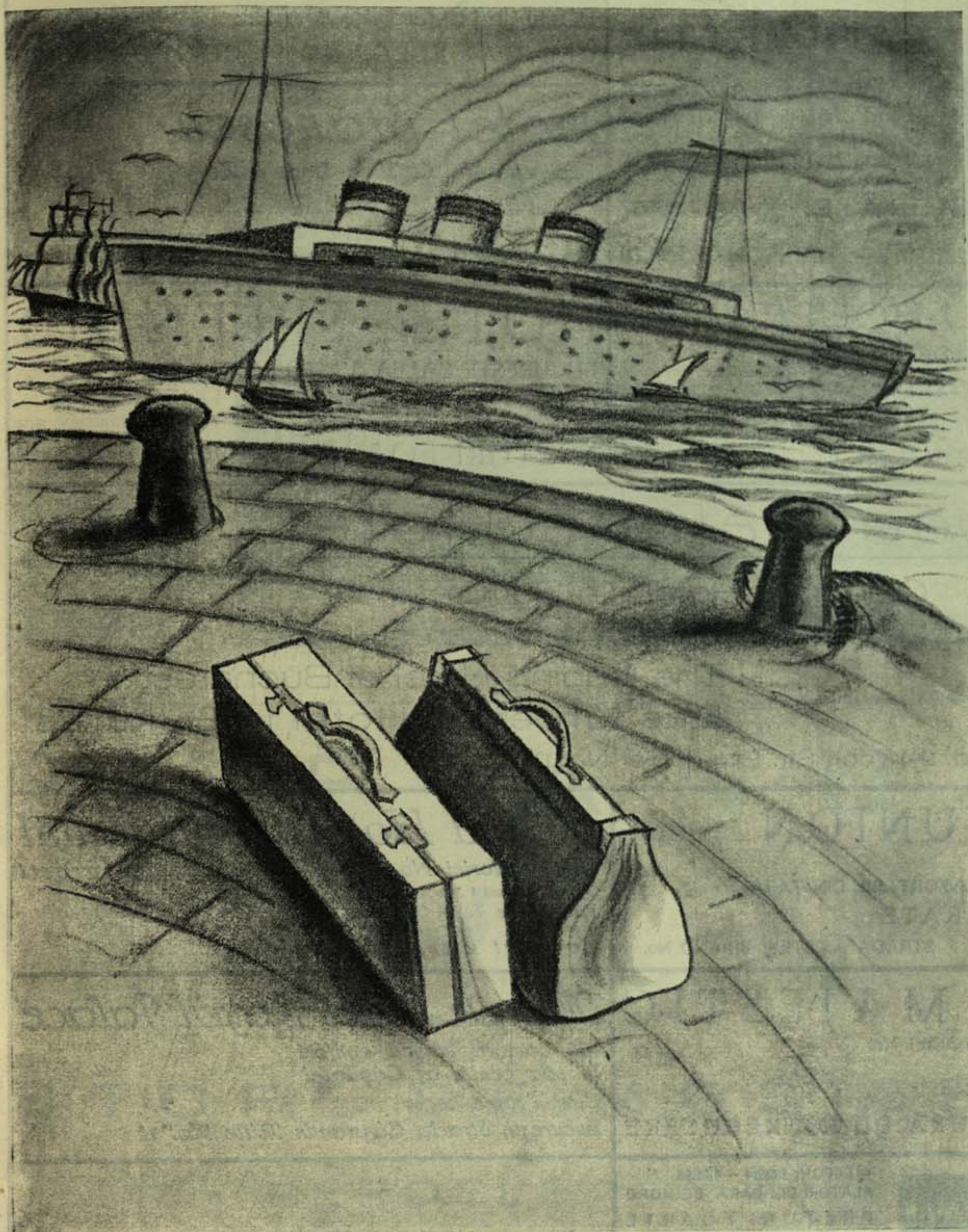
■ Interesul turiştilor streini pentru ţara noastră creşte din zi în zi mai mult. Ne îndreptăţesc să facem această remarcă informaţiunile ce ni se cer insistent de birourile de călătorie din streinătate. Câteva mari societăţi de navigaţie care în vara aceasta întreprind călătorii cu vapoarele în Mediterana şi-au prelungit ruta până la Constanţa. In timpul de escală în portul nostru escursioniştii vor vizita Bucureştii şi câteva centre turistice din România.

■ Deasemenea din Berna se pregăteşte de plecare spre România, cu Auto-Carul, un grup de escursionişti. Acest voiaj e organizat de soc. Marti. Excursioniştii vor intra în ţară prin Episcopia Bihorului venind la Bucureşti pe autostrada Oradia-Mare-Giurgiu. Datele şi itinerariile recomandate convenindu-i, societatea ne-a cerut ultimile informaţii în legătură cu rezistenţa bacului dela Olteniţa deoarece călătorii doresc să viziteze şi staţiunile de pe ţărmul mării.

■ Biroul de informaţii al Oficiului Naţional de Turism se află în Sinaia, în str. Spătar Cantacuzino Nr. 17 (Vis-à-vis de parcul oraşului). Telefonic (Nr. 315) se pot cere informaţii asupra camerelor şi preţurilor la hoteluri cât şi asupra timpului, biroul având barometru, hidrometru şi termometru.

■ Deasemenea prin telefon (Nr. 316) răspunde cererilor în legătură cu practicarea sporturilor cabana din „Platoul Popicăriei", dela capătul de jos al pârtiei de ski. Această cabană este prevăzută cu un bufet oferind oricând masa skiorilor, care au astfel posibilitatea să se întrunească în mici reuniuni sportive. Reuniuni mai mari vor fi anunţate din timp.

■



EUROPA

RĂSPUNDE ORICĂREI EXIGENŢE ÎN MATERIE DE VOIAJ ŞI TURISM

TELEFON 3.95.72

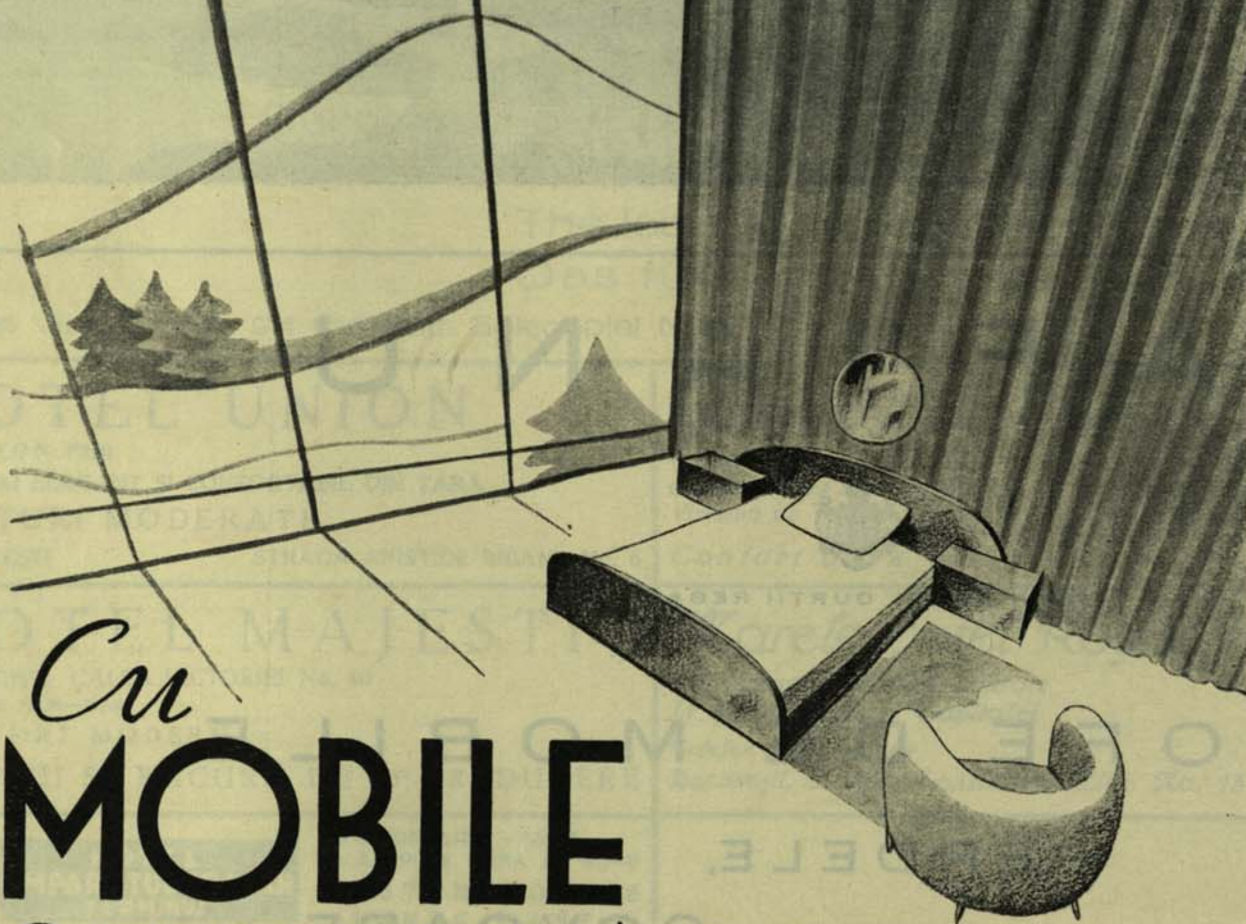
CENTRALA: BUCUREŞTI STRADA DOAMNEI No. 1

„EUROPA"

ORGANIZAŢIA NAŢIONALĂ ROMÂNĂ DE VOIAJ ŞI TURISM

Confort
Eleganță

HOTELURI
·VILE·
PENSIUNI



Cu
MOBILE
SZEKELY & RETI S.A
BUCURESTI · B.DUL TAKE IONESCU 1-3

LEICA



ERNST LEITZ - WETZLAR

Biroul de Voiaj Ing. Erdes – București, Calea Victoriei No. 168, anunță publicul călător, că anul acesta va organiza o serie de voiajuri colective, pentru vizitarea marei Expoziți Internaționale din Paris. Deasemenea va organiza și o serie de voiajuri de plăcere pe Marea Mediterană, cu vapoarele cele mai moderne. Plecări lunare. Cereți prospecte !

O POZIŢIE MINUNATĂ PENTRU O CASĂ DE RECREAŢIE... DAR NU PENTRU UN BIROU SAU MAGAZIN DE INCĂLŢĂMINTE





DE CE!

Răspunsul este simplu.

O întreprindere comercială trebuie să fie la îndemâna furnizorilor şi a clienţilor.

Accesibilitatea unui birou sau a unui magazin, uşurinţa cu care se poate face legătura cu ele garantează întotdeauna succesul unor astfel de întreprinderi.

Totuşi, sunt încă destui comercianţi şi profesionişti cari cred că pot face afaceri bune şi fără telefon, fără acest colaborator devotat care stă la dispoziţie zi şi noapte, fără acest aparat minunat care în câteva minute îi pune în legătură directă cu clienţii şi furnizorii, dându-le posibilitatea de a rezolva chestiuni importante şi a obţine informaţiuni urgente în timpul cel mai scurt posibil şi cu un minimum de efort.

Intr'o oarecare măsură, această părere este tot atât de absurdă ca şi aceea de a instala un magazin pe vârful unui munte.

Costând mai puţin decât salariul unui om de serviciu, TELEFONUL — înseamnă cea mai bună investiţie pe care o poate face un profesionist sau un om de afaceri.

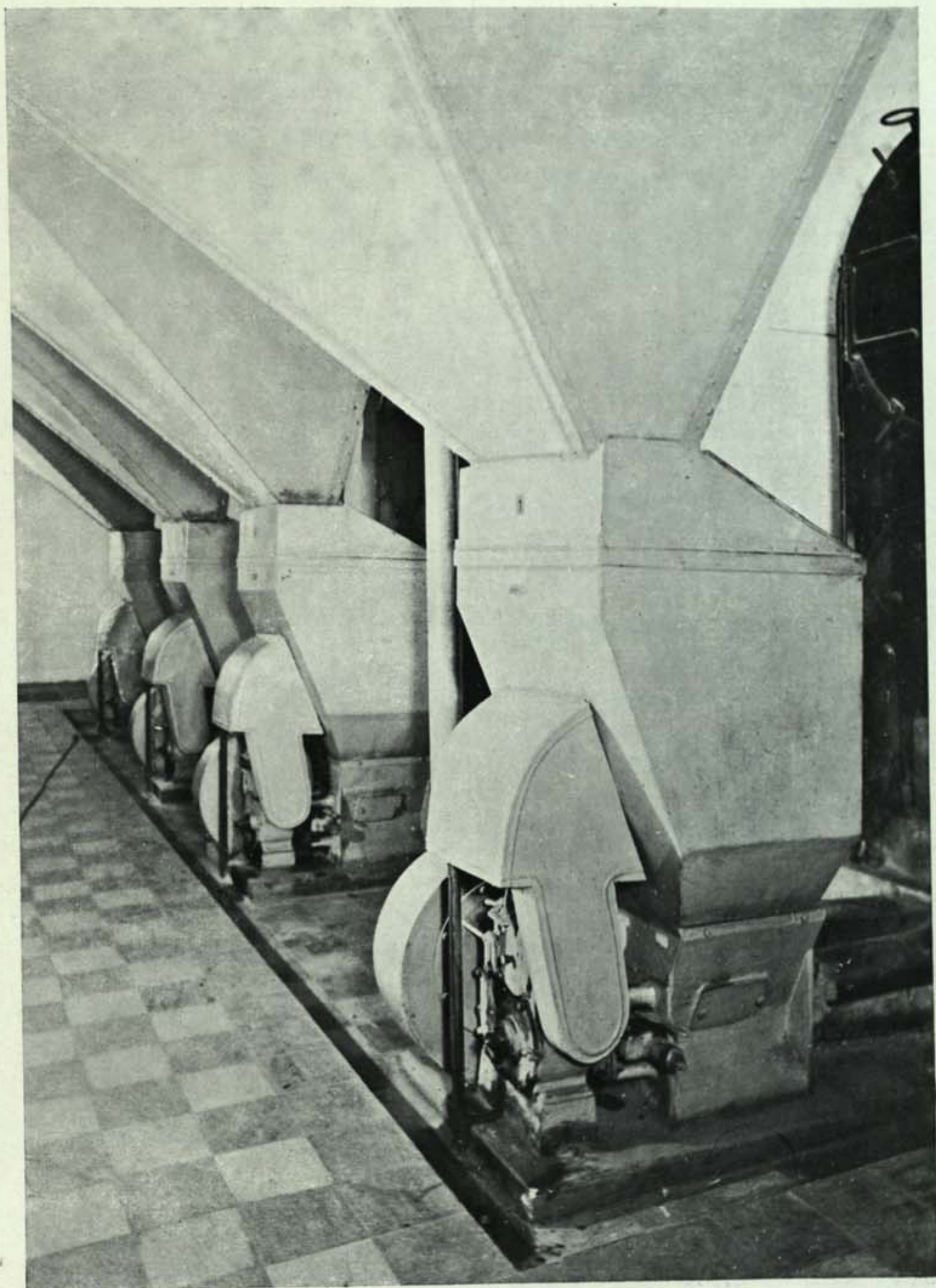
SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE





AUTOCALOR

APARATUL AUTOMAT DE ARS CĂRBUNI



4 APARATE **AUTOCALOR** LA PALATUL **CARPAŢI**

CEL MAI ECONOMIC MIJLOC DE INCĂLZIRE pentru CALORIFERE — FOCARE INDUSTRIALE de orice fel — AUTOMATISM COMPLECT prin reglaj termostatic — RANDAMENT MAXIM prin combustiune complectă — FUNCŢIONARE fără accidente — durată ilimitată a căldărilor. — CONSTRUCŢIE SOLIDĂ complect executată în ţară.

PETROŞANI S. A. R.

SECŢ. **AUTOCALOR**. BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI, 118. — TELEFON 4.02.02

11.923 — CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREŞTI

LUBOIL

uleiul ideal pentru automobilul Dv.





20 LEI